

***Fondul de Garantare a Depozitelor
în Sistemul Bancar***

BULETIN SEMESTRIAL

Anul I, nr. 2

2 / 2006

BULETIN SEMESTRIAL

Semestrul II 2006

ISSN 1842 - 6905

NOTĂ

Redactarea a fost finalizată la data de 28 mai 2007.

Datele statistice provin de la Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, Banca Națională a României și Institutul Național de Statistică.

Redactarea finală a buletinului a fost realizată de Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar.

Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

*Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar
Aleea Negru Vodă nr. 4-6, cod 030775, București
tel: 021/3230890; fax: 021/3230659
e-mail: office@fgdb.ro
www.fgdb.ro*

CUPRINS

1. Instituțiile de credit participante la schema de garantare a depozitelor.....	5
2. Situația financiară și gradul de acoperire a expunerii fondului	8
2.1. Situația financiară a Fondului.....	8
2.2. Gradul de acoperire a expunerii Fondului	9
3. Cadrul macroeconomic ca stimulent al economisirii	11
4. Structura și evoluția depozitelor în sistemul bancar.....	16
4.1. Indicatori primari privind depozitele	16
4.1.1. Volumul total al depozitelor	16
4.1.2. Volumul depozitelor garantate	17
4.1.3. Evoluția depozitelor aflate în limita plafonului de garantare	20
4.1.4. Titularii de depozite.....	21
4.1.5. Titularii de depozite garantate	22
4.2. Indicatori derivați privind depozitele	22
4.2.1. Depozitul mediu	22
4.2.2. Depozitul garantat mediu	23
4.2.3. Gradul de concentrare a depozitelor	24
4.2.4. Gradul de concentrare a depozitelor garantate	25
4.2.5. Gradul de concentrare a titularilor de depozite garantate.....	26
4.2.6. Depozitul bancar marginal (înclinația marginală spre depozitare).....	27
4.2.7. Depozitul garantat marginal (înclinația marginală spre depozitare garantată)	29
5. Corelații statistice între dinamica depozitelor bancare și posibii factori cauzali/condiționali.....	33
5.1. Inflația.....	33
5.2. Rata medie a dobânzii bancare pasive.....	33

5.3. Marja medie de rată a dobânzii.....	35
5.4. PIB.....	36
5.5. Economisirea totală	37
5.6. Creditul bancar neguvernamental.....	38
5.7. Veniturile.....	38
6. Concluzii.....	40
<i>Anexa 1</i> – Lista instituțiilor de credit participante la schema de garantare a depozitelor la 31 decembrie 2006.....	42
<i>Anexa 2</i> – Lista depozitelor negarantate	44
<i>Note metodologice.....</i>	45

1. Instituțiile de credit participante la schema de garantare a depozitelor

Scopul fundamental al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar (Fondul) îl constituie garantarea, în condițiile și în limitele stabilite prin lege, a depozitelor deținute de persoanele fizice și persoanele juridice la instituțiile de credit.

Funcția de garantare a depozitelor presupune ca în cazul în care pentru o instituție de credit participantă la schema de garantare a depozitelor se deschide procedura falimentului, Fondul plătește compensații deponenților garantați ai acelei instituții de credit în limita plafonului de garantare, indiferent de moneda de constituire a depozitelor ori de numărul depozitelor.

În vederea transpunerii în practică a misiunii sale de garantare a depozitelor, Fondul trebuie să aibă și resursele financiare necesare, resurse financiare care trebuie să sporească corespunzător creșterii continue a volumului depozitelor garantate.

Între resursele financiare ale Fondului, contribuțiile datorate de instituțiile de credit care atrag depozite de la public ocupă locul principal.

Începând cu anul 2006, în condițiile reducerii cotei contribuțiilor anuale, resursele financiare ale Fondului pot fi suplimentate, conform legii, în eventualitatea producerii de falimente ale instituțiilor de credit participante la Fond, prin acordarea de către acestea a accesului Fondului la liniile de credit stand-by anuale.

Toate instituțiile de credit autorizate de către Banca Națională a României să primească depozite de la public au obligația, potrivit legii, de a participa, cu excepțiile menționate în continuare, la schema de garantare a depozitelor din România, respectiv la Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar.

Până la data de 1 octombrie 2006, excepție a făcut Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C.-S.A. pentru depozitele persoanelor fizice¹, acestea fiind garantate de stat. Începând cu această dată însă, potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 199/2005, Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C.-SA participă la schema de garantare a depozitelor atât pentru depozitele persoanelor juridice cât și pentru ale persoanelor fizice.

În conformitate cu prevederile legii Fondului, Ordonanța Guvernului nr. 39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar,

---

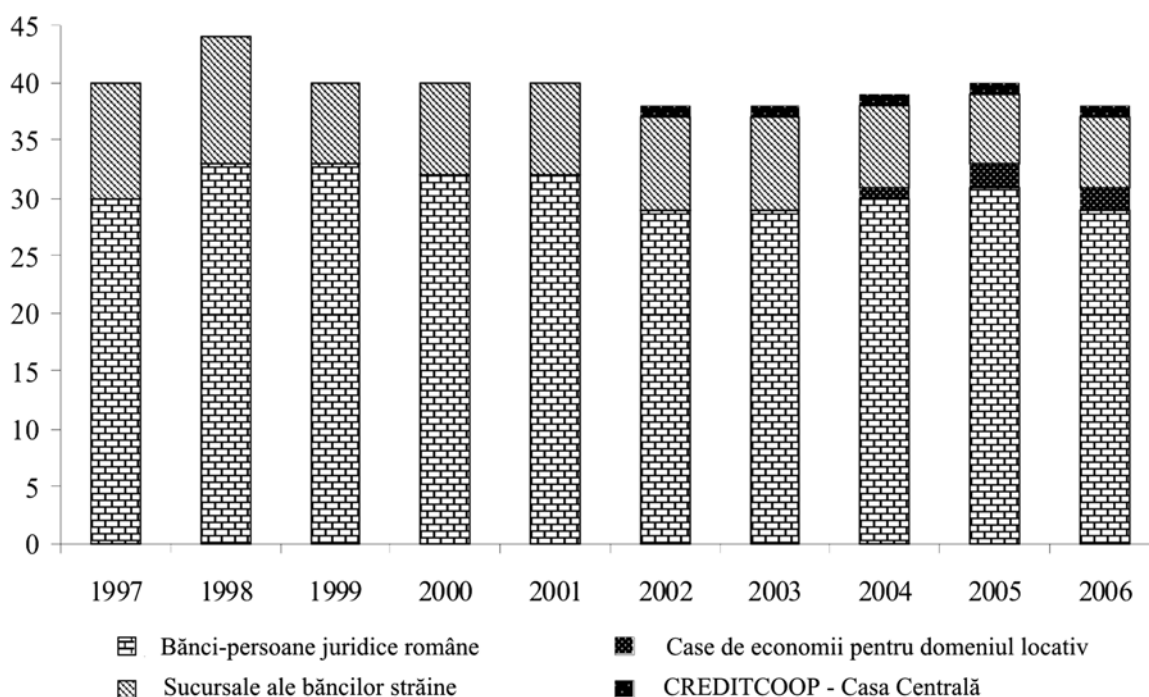
¹ Conform art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 199/2005 privind unele măsuri pentru continuarea procesului de privatizare a Casei de Economii și Consemnațiuni C.E.C.-S.A., aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 237/2006, depozitele persoanelor fizice la C.E.C.-S.A. vor fi garantate de către Fond începând cu data transferului dreptului de proprietate asupra pachetului majoritar de acțiuni ale C.E.C.-S.A. către noii acționari rezultați în urma procesului de privatizare, dar nu mai târziu de 1 octombrie 2006.

republicată, cu modificările și completările ulterioare, începând cu 1 ianuarie 2007, data aderării României la Uniunea Europeană, sucursalele din România ale instituțiilor de credit având sediul în state membre ale Uniunii Europene au încetat să plătească contribuție anuală la Fond, respectiv a încetat calitatea acestora de membre ale schemei de garantare din România.

Aceste sucursale sunt: Anglo-Romanian Bank Limited Anglia, Londra–Sucursala București, ING Bank N.V., Amsterdam–Sucursala București, Banca Italo-Romena SpA, Italia Treviso–Sucursala București, GarantiBank International N.V.–Sucursala România, Banca di Roma SpA Italia–Sucursala București.

Sucursalele respective vor putea continua să participe la Fond, la cerere, doar pentru diferența de garanție între plafonul de garantare asigurat de Fond și cel din țara de origine. Din informațiile cu privire la acest aspect, schemele de garantare din țările respective – Anglia, Olanda, Italia – au plafoane de garantare egale sau mai mari decât cel din România, situație în care nu se pune problema unei asemenea participări.

Grafic 1.1. Evoluția numărului instituțiilor de credit participante la schema de garantarea depozitelor

La sfârșitul anului 2006, în schema de garantare a depozitelor din România erau incluse 38 de instituții de credit față de un număr de 40 de instituții de credit la sfârșitul semestrului I 2006, ca urmare a reducerii numărului din cauza fuziunii prin absorbție a HVB Bank România SA de către Banca Comercială „Ion Țiriac SA“ și a retragerii autorizației de funcționare a Nova Bank SA. Care a intrat în dizolvare urmată de lichidare.

Structura celor 38 de instituții de credit participante la schema de garantare a Fondului era următoarea: 31 de instituții de credit persoane juridice române, o rețea cooperatistă de credit – CREDITCOOP (casa centrală și cooperativele de credit afiliate) – și 6 sucursale ale băncilor străine, autorizate să funcționeze în România.²

---

² **Anexa nr. 2** – Lista instituțiilor de credit participante la schema de garantare a depozitelor la 31 decembrie 2006.

2. Situația financiară și gradul de acoperire a expunerii fondului

2.1. Situația financiară a Fondului

Principalele resurse financiare ale Fondului sunt reprezentate de contribuțiile instituțiilor de credit, veniturile din investirea resurselor financiare și recuperările din creanțele Fondului la instituțiile de credit în faliment. Pe lângă acestea, Fondul mai are posibilitatea, potrivit legii, de a contracta împrumuturi și de a beneficia și de alte resurse.

Resursele financiare ale Fondului pot fi investite, în conformitate cu prevederile legale, în titluri de stat, titluri garantate de stat și titluri de valoare emise de Banca Națională a României, precum și în depozite la termen, certificate de depozit și alte instrumente financiare ale instituțiilor de credit. Începând cu data aderării României la Uniunea Europeană, respectiv 1 ianuarie 2007, Fondul va putea face plasamente și în titluri de stat emise de statele membre ale Uniunii Europene, titluri emise de băncile centrale ale acestora, precum și în titluri emise de Trezoreria Statelor Unite ale Americii.

Plasarea resurselor financiare ale Fondului se face în condițiile respectării strategiei de expunere a acestuia, strategie aprobată de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României și care are drept obiective principale minimizarea riscurilor și lichiditatea plasamentelor, iar ca obiectiv complementar randamentul acestora.

În cursul celui de al doilea semestru al anului 2006, ținând cont de conjunctura pieței financiare, plasamentele Fondului au fost făcute în titluri de stat achiziționate de pe piața secundară și depozite la termen, cu o maturitate a plasamentelor de până la doi ani, la instituțiile de credit la care Fondul are deschise conturi.

Ponderea cea mai mare a plasamentelor Fondului este deținută de depozitele la termen.

La 31 decembrie 2006, capitalurile proprii ale Fondului erau de **685,30 milioane lei**.

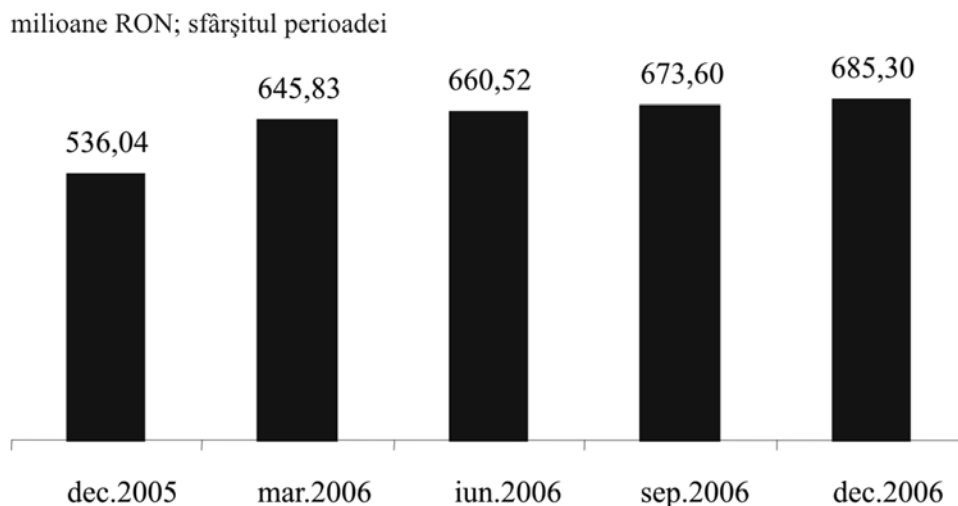
La sfârșitul anului 2006, capitalurile proprii ale Fondului s-au majorat cu 3,75% față de 30 iunie 2006, iar față de 31 decembrie 2005 cu 27,84%.

La finele anului 2006, veniturile totale, în sumă de circa 49,81 milioane lei, au rezultat în întregime din venituri financiare reprezentând dobânzi cuvenite la plasamentele efectuate în titluri de stat, certificate de depozit scadente în anul 2006, depozite la termen și dobânzi încasate la disponibilitățile din conturile curente la băncile la care Fondul are deschise conturi.

Veniturile realizate la finele anului 2006 sunt mai mici decât cele obținute în perioada corespunzătoare a anului trecut ca urmare a influenței reducerii ratei medii anuale a dobânzilor la plasamentele Fondului, în condițiile în care volumul capitalului mediu investit în anul 2006 a fost mai mare decât cel din anul 2005.

Rata medie anuală a dobânzii la plasamentele efectuate în anul 2006 a fost de 8,12% față de 7,74% în semestrul II și 8,31% în semestrul I.

Grafic 2.1. Evoluția capitalurilor proprii ale Fondului

2.2. Gradul de acoperire a expunerii Fondului

La sfârșitul anului 2006, capitalurile proprii ale Fondului, în sumă de 685,3 milioane lei, acopereau 0,98% din volumul total al depozitelor garantate¹.

Dacă ne referim la instituțiile de credit participante la schema de garantare a depozitelor cu ponderile cele mai mici în volumul total al depozitelor garantate efectiv, Fondul putea acoperi din resursele sale financiare la începutul anului 2007 plățile de compensații, pentru depozitele garantate ale persoanelor fizice și juridice, în cadrul plafonului de 20 000 euro/deponent², astfel:

- individual, la oricare instituție de credit dintr-un număr de 26 de instituții de credit (25 instituții de credit, persoane juridice române, și 1 sucursală a unei bănci străine);
- simultan, la un număr de 12 instituții de credit (11 instituții de credit, persoane juridice române, și 1 sucursală a unei bănci străine);
- simultan, la un număr de 11 instituții de credit, persoane juridice române.

În cursul celui de-al doilea semestru al anului 2006, raportul dintre resursele proprii ale Fondului și volumul depozitelor garantate a înregistrat un declin ca urmare a dinamicii diferite a acestora, resursele proprii ale Fondului crescând mai lent decât volumul depozitelor garantate.

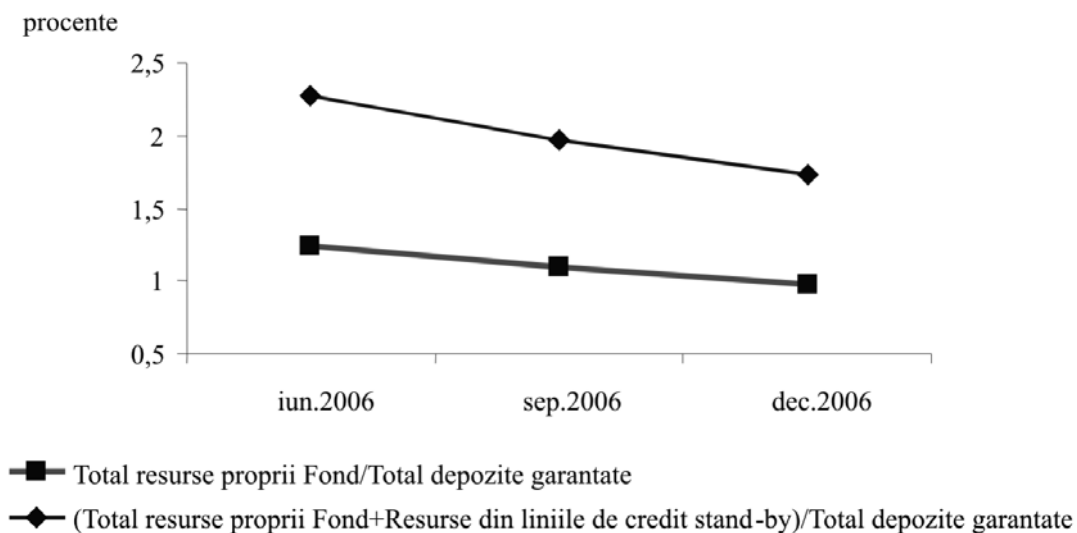
Potrivit actualei politici de finanțare a Fondului, care a fost adoptată la sfârșitul primului trimestru al anului 2006, toate instituțiile de credit participante acordă anual Fondului linii

¹ Nu au mai fost luate în calcul sucursalele din România ale instituțiilor de credit cu sediul în state membre ale Uniunii Europene, a căror obligativitate de a participa la constituirea resurselor financiare ale Fondului a încetat odată cu data aderării României la Uniunea Europeană, respectiv 1 ianuarie 2007.

² Plafon de garantare valabil începând cu 1 ianuarie 2007.

de credit stand-by din care pot fi efectuate trageri numai în cazul necesității completării resurselor financiare proprii ale Fondului în situația falimentului unei instituții de credit. Astfel, în anul 2006, Fondul a contractat linii de credit stand-by în sumă totală de 150 milioane euro (528,15 milioane lei la cursul de schimb de la 31 martie 2006).

Grafic 2.2. Gradul de acoperire a expunerii Fondului

Prin urmare, dacă la resursele proprii ale Fondului se adaugă suma totală a liniilor de credit stand-by contractate pentru anul 2006, rezultă un grad de acoperire a expunerii Fondului la 31 decembrie 2006 de 1,73%, cu 0,57 puncte procentuale sub ținta stabilită prin lege pentru anul 2006.

Având în vedere atât resursele financiare proprii ale Fondului, cât și suma totală a liniilor de credit stand-by, dacă ne referim la instituțiile de credit participante la schema de garantare a depozitelor cu ponderile cele mai mici în volumul total al depozitelor garantate efectiv, Fondul putea acoperi la începutul anului 2007 plățile de compensații, pentru depozitele garantate ale persoanelor fizice și juridice, în cadrul plafonului de 20 000 euro/deponent, astfel:

- individual, la oricare instituție de credit dintr-un număr de 26 de instituții de credit (25 instituții de credit, persoane juridice române, și 1 sucursală a unei bănci străine);
- simultan, la un număr de 15 instituții de credit (14 instituții de credit, persoane juridice române, și 1 sucursală a unei bănci străine);
- simultan, la un număr de 14 instituții de credit, persoane juridice române.

3. Cadrul macroeconomic ca stimulent al economisirii

Economisirea, cu efecte directe asupra sporirii valorii depozitelor (reflectând cererea pentru un serviciu și/sau produs bancar), se produce în contextul evoluției macroeconomice. Acest context poate genera resursele economisirii, mai mari sau mai mici, în funcție de factorii stimulatori sau inhibitori, pe de o parte, oportunitățile de economisire și așteptările de funcțiune ale acestora, pe de altă parte.

Tabelul 1

Nr. crt.	Indicatorul	Nivel absolut		Rată nominală de modificare [%]
		Sem. 2/2006	Sem. 1/2006	
1.	Produsul intern brut nominal realizat pe perioadă [mil. RON]	205 465	136 953	50,0
2.	Produsul intern brut real ¹ realizat pe perioadă [mil. RON]	163 184	129 548	26,0
3.	M2 [mil. RON]	111 711,1	95 054,3	17,5
4.	Consumul final total [mil. RON]	126 907	124 890	1,6
5.	Consumul final al populației [mil. RON]	110 489	112 842	-2,1
6.	Consum final al administrației publice [mil. RON]	16 418	12 048	36,3
7.	Inflația [%]	99,5	100	-0,5
8.	Câștigul salarial nominal mediu net [RON]	903	821	10,0
9.	Pensia medie brută [RON]	320	302,5	5,8
10.	Cursul mediu de schimb [RON/euro]	3,5093	3,5398	-0,86
11.	Economisirea totală [1] ² [mil. RON]	78 558	12 063	551,2
12.	Stocul net al creditului bancar neguvernamental [mil. echiv. RON]	93 283 385	76 455 780	22,01
13.	Rata medie a dobânzii bancare pasive, persoane fizice, la depozite noi, RON [%]	6,08	5,55	9,5 (0,53 pp)
14.	Rata medie a dobânzii bancare pasive, persoane fizice, la depozite noi, euro [%]	2,75	2,5	10,0 (0,25 pp)
15.	Rata medie a dobânzii bancare pasive, persoane juridice, la depozite noi, RON [%]	5,7	5,18	10,0 (0,52 pp)
16.	Rata medie a dobânzii bancare pasive, persoane juridice, la depozite noi, euro [%]	2,45	2,2	11,4 (0,25 pp)
17.	Marja medie a ratei dobânzii bancare, persoane fizice, la depozite, respectiv credite noi, RON [%]	7,12	7,75	-8,1 (-0,63 pp)
18.	Marja medie a ratei dobânzii bancare, persoane fizice, la depozite, respectiv credite noi, euro [%]	5,63	6,2	-9,2 (-0,57 pp)
19.	Marja medie a ratei dobânzii bancare, persoane juridice, la depozite, respectiv credite noi, RON [%]	6,3	7,02	-10,3 (-0,72 pp)
20.	Marja medie a ratei dobânzii bancare, persoane juridice, la depozite, respectiv credite noi, euro [%]	3,7	3,3	12,1 (0,4 pp)

¹ Calculele sunt efectuate pe baza deflatorului PIB publicat de BNR. Astfel, datele reale sunt exprimate în prețurile semestrului 1/2006.

² Cu această notație, [x], trimitem la nr. de ordine „x” din secțiunea de *Note metodologice*.

Cadrul macroeconomic ca stimulent al economisirii

Analiza macroeconomică, din punct de vedere al factorilor care stimulează, de regulă, economisirea, reflectă următoarele aspecte specifice ale evoluțiilor din semestrul II 2006:

- a. Produsul intern brut real a fost cu 26% superior în sem. II 2006, față de sem. I 2006
- b. Salariul nominal mediu net a fost cu 10% mai mare în sem. II 2006, față de sem. I 2006
- c. Pensia medie brută a fost cu 5,8% mai mare în sem. II 2006, față de sem. I 2006
- d. Totuși, consumul final al populației a fost cu 2,1% mai mic în sem. II 2006, față de sem. I 2006, iar inflația a fost cu 0,5 puncte procentuale mai mică.

În aceeași perioadă, însă, a acționat ca factor inhibitor sporirea cu 22,01% a stocului net al creditului bancar, cu toate că rata medie a dobânzii bancare pasive pentru persoanele fizice și juridice a cunoscut o creștere în jur de 10%.

Pe total, factorii de influență au condus la o sporire cu 551,21% a economisirii totale în sem. II 2006, comparativ cu sem. I 2006.

Conceptul și factorii de economisire monetară

Economisirea reprezintă, în sensul cel mai general al termenului, acea parte din venitul curent care este destinată consumului viitor³. Dacă vom considera drept venit curent venitul aferent unui exercițiu bugetar, adică venitul aferent unui an calendaristic⁴, atunci economisirea este partea din venitul curent care nu este folosită pentru consum în anul curent. Într-un sens mai restrictiv, dar mai practic, prin economisire ar putea fi înțeleasă acea parte din venitul curent care nu este folosită pentru consumul curent pe o perioadă de cel puțin jumătate din intervalul considerat (adică, pe mai mult de 6 luni)⁵. Acest criteriu poate fi considerat valabil, din punct de vedere practic, deoarece intenția de economisire a subiectului economic în cauză este validată de comportamentul său „dominant“ pe perioada curentă.

Economisirea nu se realizează în sine ci, indiferent de gradul de sofisticare a fundamentării deciziei de economisire, se realizează în scopul maximizării consumului pe un orizont de timp mai mare decât intervalul curent de dobândire a veniturii care este sursa economisirii în cauză. De fapt, subiectul economic efectuează o optimizare⁶ intertemporală a consumului final și, astfel, stabilește că o parte din venitul curent trebuie economisit.

Economisirea nu este identică cu investiția, deși, în general, economisirea este „utilizată“ în așa fel încât aduce o anumită fructificare a sumei economisite, ceea ce evocă conceptul de investiție. În teoria keynesiană, echilibrul macroeconomic impune o egalitate relativă între economisire și investiție. Pentru necesitățile materialului de față, nu vom dezvolta în continuare conceptul de economisire decât în ceea ce privește formele acesteia, în paragraful al patrulea al acestei părți. Vom menționa, totuși, faptul că vom considera drept componentă a portofoliului de economisire inclusiv investiția mobilă, adică investiția în titluri financiare (de stat sau private, interne sau externe).

³ Așa cum se știe, aceasta este concepția keynesiană despre funcția economisirii. Milton Friedman a înlocuit venitul curent cu venitul permanent (venitul care, odată consumat, nu reduce averea), ceea ce atrage folosirea unor coeficienți de preluare a impactului așteptărilor adaptive. Pentru nevoile studiului de față, însă, ne vom limita la ipoteza veniturii curente ca sursă de fundamentare a deciziei individuale de economisire.

⁴ De notat că ne referim tot timpul la venitul disponibil, adică (la nivel macroeconomic), la produsul național net din care s-au dedus impozitele (atât directe cât și indirecte), contribuțiile sociale și veniturile firmelor și la care s-au adăugat subvențiile publice și plățile de transfer.

⁵ Aceasta este o rațiune importantă pentru care elaborarea buletinului privind garantarea depozitelor în sistemul bancar are o periodicitate semestrială.

⁶ Nu are nici o relevanță, aici, faptul că subiectul procedează formal și deliberativ sau doar intuitiv în fundamentarea deciziei de economisire (inclusiv sub aspectul gradului de economisire a veniturii curente disponibile).

Comportamentul de economisire este descris, în teoria economică și monetară prin intermediul înclinației marginale spre economisire (α), definită ca economisire marginală în raport cu venitul curent ($\alpha = dS/dY$, unde S reprezintă economisirea nominală absolută, iar Y venitul nominal absolut; semnul „d” indică variația, fie discretă fie continuă, a celor doi indicatori). Se apreciază că α depinde puternic de nivelul lui Y precum și de o serie întreagă de factori economici și culturali (inclusiv factori psihologici de tipul aversiunii față de risc, de tipul comportamentului miopic sau de tipul comportamentului *free rider*).

În mod concret, factorul (cauzal) cel mai puternic al economisirii este *venitul* (așa cum s-a precizat mai sus, prin venit înțelegem venitul curent). Se admite, însă, că, în mod diferențiat, pe segmente de venituri, înclinația marginală spre economisire crește, în general, odată cu creșterea venitului [2]. Probabil mai adecvat ar fi, însă, să considerăm că înclinația marginală spre economisire are un prag față de care crește atât la scăderea venitului (din motive de prudență), cât și la creșterea acestuia (din motive de relaxare în raport cu consumul necesar).

Un al factor al economisirii este *randamentul* acesteia. Așa cum spuneam mai sus, economisirea este, de cele mai multe ori, o formă de investiție. În acest sens, randamentul așteptat al economisirii văzută ca un plasament financiar poate exercita o influență importantă asupra deciziei de economisire și, desigur, și asupra cuantumului economisirii.

Un al treilea factor al economisirii poate fi reprezentat de anticipațiile raționale legate de *certitudinea veniturilor viitoare*. Această economisire nu este inconsistentă cu factorul anterior dar, de regulă, aspectul de investiție este secundar în raport cu aspectul de asigurare. Factorul privind certitudinea veniturilor viitoare nu acționează, totuși, decât la niveluri relativ scăzute ale veniturilor și la categorii socio-profesionale și de vârstă specifice. Hazardul moral poate avea, în cazul acestui factor, un rol important.

Un al patrulea factor al economisirii îl poate constitui *efectul de selecție adversă* al unor bănci sau al altor „furnizori de oportunități de economisire”, efect generat, îndeosebi, de concurența de pe piața monetară sau de pe alte piețe de tip financiar. Acest efect poate modifica substanțial înclinația marginală spre economisire, deformând alura curbei acestui coeficient, așa cum este ea reprezentată în *Figura 2* din secțiunea de Note metodologice a prezentului studiu.

Sursele economisirii și „portofoliul” economisirii monetare

Principala sursă a economisirii este *venitul curent*. Acesta are naturi diferite, în funcție de subiectul economic care economisește. Astfel, el poate fi de natura salariului, profitului, câștigului de capital (din deținerea de active mobiliare sau imobiliare), dobânzii, rentei sau de natura unor câștiguri accidentale, de obicei singulare.

O altă sursă a economisirii poate fi *creditul bancar*. Atât raționamentele economice cât și produsele bancare specifice (de exemplu, credite pentru depozite⁷) pot conduce la utilizarea creditului bancar drept o sursă pentru economisire.

Portofoliul economisirii este generat de structura posibilă de fructificare a economisirii, văzută ca o investiție sui-generis. Întrucât promisiunea de fructificare este însoțită și de un coeficient de risc asociat, se poate spune că, de fapt, portofoliul economisirii este generat de raportul profit-risc asociat fiecărei direcții posibile de plasament financiar.

În baza celor de mai sus, economisirea poate lua următoarele forme:

⁷ Evident, în acest caz, compensarea diferenței negative dintre rata activă și cea pasivă a dobânzii bancare se face prin intermediul termenului minim obligatoriu de păstrare a depozitului constituit din credite (termen în care depozitarul poate fructifica depozitul la o rată a dobânzii active corespunzătoare compensării în cauză).

- a. **economisire pură**: acea economisire care conservă materia economisită (moneda):
- a.1. **depozit monetar bancar**⁸: partea din venitul curent care este depusă, în mod legal, la o instituție financiară de tip bancar, cu o scadență prestabilită⁹;
- *comentariu*: coeficientul de fructificare este dat de rata pasivă a dobânzii bancare, iar costul depozitării este dat, pe de o parte, de riscul generat de plafonul de garantare a depozitelor¹⁰, iar, pe de altă parte, de diferența pozitivă dintre rata pasivă a dobânzii și costul de oportunitate maxim de piață;
- a.2. **fond monetar non-bancar**: partea din venitul curent care este păstrată în fonduri monetare non-bancare instituționale¹¹;
- *comentariu*: coeficientul de fructificare este generat de variația pozitivă a valorii unității de fond sau de evitarea costului creditului monetar, prin utilizarea fondurilor mutuale, iar costul este dat de costul de oportunitate al deciziei de a păstra acel fond monetar non-bancar;
- a.3. **economisire monetară non-bancară**: partea din venitul curent care este păstrată în mod neinstituțional¹²;
- *comentariu*: nu există coeficient de fructificare iar costul este dat de costul de oportunitate al deciziei de a păstra acea economisire non-bancară;
- b. **economisire investițională**¹³: acea economisire care nu conservă materia economisită ci conservă o formă echivalentă a acesteia
- b.1. **investiție directă**:
- *investiție reală imobiliară*: partea din venitul curent folosită pentru achiziționarea, în mod legal, de bunuri imobile, în scop de dobândire a uzufructului din exploatarea dreptului de folosință¹⁴;
- *comentariu*: coeficientul de fructificare este dat de rata profitului afacerii în cauză randamentul titlurilor financiare, iar costul este dat, pe de o parte, de cheltuielile de obținere a bunurilor/serviciilor specifice, destinate pieței iar, pe de altă parte, de riscul de faliment asociat afacerii în cauză;
- b.2. **investiție indirectă**:
- *investiție reală imobiliară*: partea din venitul curent folosită pentru achiziționarea, în mod legal, de bunuri imobile, în scop de revânzare;
- *comentariu*: coeficientul de fructificare este dat de diferența anticipată dintre prețul viitor (de revânzare) și prețul actual (de achiziție), iar riscul este dat de nerealizarea creșterii anticipate a prețului de piață pentru bunurile achiziționate;
- *investiție reală mobilă*: partea din venitul curent folosită pentru achiziționarea, în mod legal, de bunuri reale mobile, în scop de revânzare;

⁸ Din punct de vedere teoretic, depozitul bancar este un credit acordat de client băncii de depozitare. Mai mult decât atât, este vorba chiar despre o linie de credit, deoarece, dacă banca depozitară nu folosește (sau folosește necorespunzător) depozitul pe propriile direcții de active, ea „plătește” penalizări (desigur, este vorba despre penalizări implicite) generate de costul de oportunitate al neutilizării eficiente a depozitului în cauză, în intervalul de timp corespunzător scadenței depozitului.

⁹ Ne referim atât la depozitele în RON, cât și la depozitele în valută.

¹⁰ Cum se știe, plafonul de garantare a depozitelor în sistemul bancar românesc este actualmente de €20 000.

¹¹ Fonduri de investiții sau orice tip de fonduri mutuale.

¹² Economisire „la ciorap”.

¹³ De fapt, putem vorbi direct despre investiții, în ipoteza că intervalul de timp dintre momentul apariției economisirii și momentul transformării economisirii în investiție este zero.

¹⁴ Aici intră atât investiția într-o afacere completă, cât și, de exemplu, franciza.

– *comentariu*: coeficientul de fructificare este dat de diferența anticipată dintre prețul viitor (de revânzare) și prețul actual (de achiziție), iar riscul este dat de nerealizarea creșterii anticipate a prețului de piață pentru bunurile achiziționate;

– *investiție financiară mobilă cu randament fix (obligațiuni)*: partea din venitul curent folosită pentru achiziționarea, în mod legal, de titluri financiare, cu o maturitate prestabilită;

– *comentariu*: coeficientul de fructificare este dat de randamentul titlurilor financiare, iar costul este dat, pe de o parte, de riscul de nerăscumpărare¹⁵ a titlurilor iar, pe de altă parte, de diferența pozitivă dintre randamentul respectiv și costul maxim de oportunitate existent pe piață.

– *investiție financiară mobilă cu randament variabil (acțiuni)*: partea din venitul curent folosită pentru achiziționarea, în mod legal, de titluri financiare, cu o maturitate prestabilită;

– *comentariu*: coeficientul de fructificare este dat de randamentul titlurilor financiare, iar costul este dat, pe de o parte, de riscul de nerăscumpărare a titlurilor iar, pe de altă parte, de diferența pozitivă dintre randamentul respectiv și costul maxim de oportunitate existent pe piață.

– *investiție financiară pentru achiziționarea de instrumente monetare*: partea din venitul curent folosită pentru achiziționarea, în mod legal, de valută;

– *comentariu*: coeficientul de fructificare este dat de diferența dintre prețul viitor (de revânzare) a valutei și prețul actual (de achiziție) al acesteia, iar riscul este dat de producerea unei eventualități de semn contrar anticipațiilor.

Obiectul analizei din prezentul material îl constituie forma de economisire („poziția“ din portofoliul de economisire) numită depozit bancar, îndeosebi depozitul care este garantat prin lege. Toate celelalte forme de economisire pură sau investițională reprezintă alternative „concomitente“ la depozitul bancar și care se vor constitui în factori de economisire/deeconomisire/non-economisire (din perspectiva economisirii sub forma depozitului bancar).

¹⁵ Evident, în cazul titlurilor de stat și a celor municipale (deci în cazul titlurilor financiare publice) riscul de nerăscumpărare este nul (*risk free*).

4. Structura și evoluția depozitelor în sistemul bancar

4.1. Indicatori primari privind depozitele

4.1.1. Volumul total al depozitelor

Valoarea nominală a depozitelor¹ în semestrul 2 al anului 2006, comparativ cu valoarea acestora în semestrul 1 al aceluiași an² (ambele date la sfârșitul perioadei) se prezintă după cum urmează:

Tabelul 2

Nr. crt.	Valoarea nominală a depozitelor	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006	Rată nominală de modificare [%]
1.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	121 788,9	98 562,2	23,6
	„Fluxul” ³ de depozite [mil. echiv. RON]	23 226,7		–
2.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	121 788,9	98.562,2	23,6
	▪ depozite denominate în RON	63 661,8	57 301,9	11,1
	♦ fluxul de depozite denominate în RON	6 359,9		–
	% în total depozite denominate în RON	52,3	58,1	–5,8 pp
	▪ depozite denominate în valută (în echiv. RON)	58 127,1	41.260,3	40,9
	♦ fluxul de depozite denominate în valută	16 866,8		–
	% în total depozite denominate în valută	47,7	41,9	5,8 pp

Valoarea totală nominală a depozitelor a fost, la sfârșitul semestrului 1/2006, de 98 562,2 mil. RON, pentru a ajunge, la sfârșitul semestrului 2/2006, la 121 788,9 mil. RON, adică cu 23,6% mai mare. Contribuția la creșterea volumului total de depozite a fost în favoarea celor denominate în valută (47,7% din total), chiar dacă cele denominate în lei au o pondere de peste 50% (52,3% din total).

¹ În accepțiunea legii de funcționare a Fondului, depozitul reprezintă „orice sold creditor, inclusiv dobânda datorată, aflate într-un cont bancar de orice tip, inclusiv cont comun, ori din situații tranzitorii provenind din operațiuni bancare și pe care o instituție de credit îl datorează titularului de cont, în conformitate cu condițiile legale și contractuale aplicabile, precum și orice datorie a instituției de credit evidențiată printr-un certificat emis de aceasta, cu excepția obligațiilor cumpărate de organisme de plasament colectiv.”

² O analiză mai detaliată (la nivel trimestrial sau lunar) nu este relevantă, deoarece comportamentele monetare la aceste orizonturi de analiză sunt grevate de sezonaliități sau de aspecte conjuncturale. Se consideră astfel că semestrul reprezintă orizontul temporal la care comportamentul monetar al persoanelor fizice (și cu atât mai mult al persoanelor juridice) are caracteristici de stabilitate și de „așezare” pe trenduri sustenabile.

³ Analiza de flux este mai relevantă decât analiza de stoc, deoarece permite analiza cauzală. Totuși, neavând ieșirile (adică reducerile sau desființările de depozite) nu putem echivala fluxul de depozite, pur și simplu, cu variația stocului de depozite. De fapt, „fluxul” determinat pe baza variației de stoc, așa cum se face în studiu, va fi întotdeauna mai mic (sau cel mult egal) cu variația stocului.

În ceea ce privește structura fluxurilor de depozite, depozitele denumite în valută au înregistrat un flux de 2,6 ori mai mare decât cel al depozitelor denumite în RON. Acest fapt este de natură să conducă la concluzia formării, în economia monetară, a unui impuls de demonetizare a economiei.

Din punct de vedere structural se constată o diminuare a locului ocupat de depozitele totale denumite în lei, în total depozite, ponderea deținută de acestea în total scăzând cu aproape 6 pp.

Valorile reale ale evoluției depozitelor se prezintă în tabelul următor.

Tabelul 3

Nr. crt.	Valoarea reală ⁴ a depozitelor	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006	Rată reală de modificare [%]
1.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	121 180	98 562,2	22,9
2.	▪ depozite denumite în RON	63 343,5	57 301,9	10,5
3.	▪ depozite denumite în valută (în echiv. RON)	57 836,5	41 260,3	40,2

Având în vedere stabilitatea indicelui mediu al prețurilor la bunurile de consum (IPC) în semestrul 2/2006 comparativ cu semestrul 1/2006 (se înregistrează, chiar, o dezinflație ușoară, de 0,5 pp, vezi *Tabelul 1, rândul 7*), valorile reale⁵ privind depozitele prezintă diferențe nesemnificative față de valorile lor nominale, o analiză pentru identificarea impactului inflației asupra valorii stocurilor și fluxurilor de depozite pentru perioada analizată nefiind sugestivă.

4.1.2. Volumul depozitelor garantate

Valoarea nominală a stocului de depozite garantate în semestrul 2 al anului 2006, comparativ cu valoarea acestora în semestrul 1 al aceluiași an (ambele date la sfârșitul perioadei) se prezintă în tabelul 4.

În expresie nominală, depozitele garantate au ajuns, la sfârșitul semestrului 2/2006 la 69 686,5 mil. echivalent RON, cu 37,2% mai mari decât în semestrul 1/2006. Această creștere s-a datorat în proporție de circa 66% creșterii depozitelor nominale ale persoanelor fizice și în proporție de circa 34% creșterii depozitelor nominale ale persoanelor juridice [3]. Devansarea, de aproape 2 ori, a contribuției persoanelor juridice la creșterea depozitelor nominale garantate de către contribuția persoanelor fizice, poate fi interpretată ca indicând o creștere relativă a înclinației marginale spre economisirea monetară în sistemul bancar la nivelul persoanelor fizice în raport cu aceeași înclinație la nivelul firmelor, stimulentele principale fiind evoluția favorabilă a dobânzii pasive oferite de bănci, creșterea salariului mediu net și dezvoltarea produselor și serviciilor bancare pentru încurajarea economisirii.

⁴ Determinată pe baza valorilor nominale a depozitelor și a inflației (IPC) semestriale, adică în prețuri constante ale semestrului 1/2006.

⁵ Valorile pentru semestrul 2/2006 sunt exprimate în prețuri constante „semestrul 1/2006“, pe baza calculului efectuat plecând de la datele oficiale privind inflația medie lunară pe anul 2006.

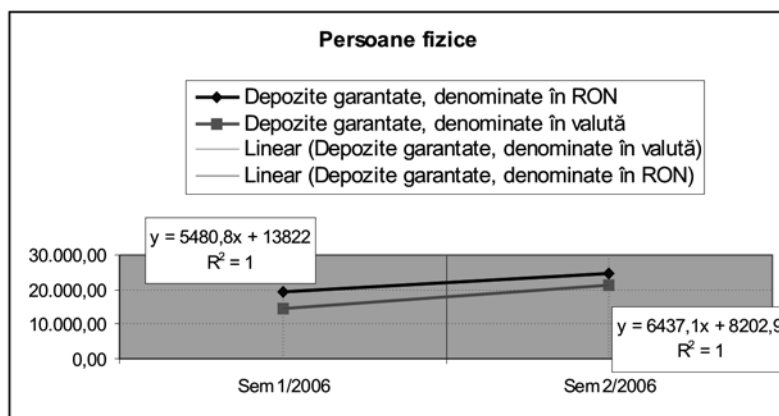
Tabelul 4

Nr. crt.	Valoarea nominală a depozitelor garantate	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006	Rată nominală de modificare [%]
1.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	69 686,5	50 804,9	37,2
	♦ flux	18 881,6		
2.	▪ stoc persoane fizice	45 860,2	33 942,3	35,1
	♦ flux	11 917,9		
	% în total	65,8	66,8	
3.	▪ stoc persoane juridice	23 826,3	16 862,6	41,3
	♦ flux	6 963,7		
	% în total	34,2	33,2	
4.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	69 686,5	50 804,9	37,2
	♦ flux	18 881,6		
5.	▪ stoc depozite denuminate în RON	38 822,1	31 170	24,5
	♦ flux	7 652,1		
	% în total	55,7	61,4	
6.	▪ stoc depozite denuminate în valută (în echiv. RON)	30 864,4	19 634,9	57,2
	♦ flux	11 229,5		
	% în total	44,3	38,6	
7.	Stoc total, pentru persoane fizice [mil. echiv. RON], din care:	45 860,2	33 942,3	35,1
	♦ flux	11 917,9		
8.	▪ stoc depozite denuminate în RON	24 783,1	19 302,3	28,4
	♦ flux	5 480,8		
	% în total	54,0	56,9	
9.	▪ stoc depozite denuminate în valută (în echiv. RON)	21 077,1	14 640	44,0
	♦ flux	6 437,1		
	% în total	46,0	43,1	
10.	Stoc total, pentru persoane juridice [mil. echiv. RON], din care:	23 826,3	16 862,6	41,3
	♦ flux	6 963,7		
11.	▪ stoc depozite denuminate în RON	14 039	11 867,7	18,3
	♦ flux	2 171,3		
	% în total	44,3	38,6	
12.	▪ stoc depozite denuminate în valută (în echiv. RON)	9 787,3	4 994,9	95,9
	♦ flux	4 792,4		
	% în total	55,7	61,4	

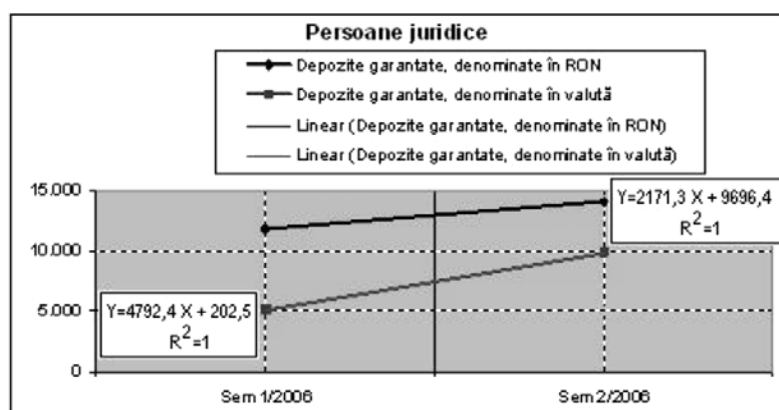
În ceea ce privește denominarea depozitelor garantate, se constată o creștere nominală mai accentuată a depozitelor garantate denuminate în valută (57,2%) comparativ cu creșterea depozitelor garantate denuminate în RON (24,5%). Cu toate acestea, contribuția depozitelor garantate denuminate în valută la creșterea nominală a depozitelor garantate a fost, în semestrul 2/2006, comparativ cu semestrul 1/2006, doar de circa 44%, din cauza ponderii relativ mici pe care acest tip de depozite a avut-o, în semestrul 1/2006, în totalul depozitelor garantate (circa 38%). Deși dinamica menționată ar putea fi un semnal relativ îngrijorător privind încrederea în moneda națională, considerăm că acest pericol nu este iminent încă, având în vedere faptul că se constată o creștere a ponderii depozitelor garantate denuminate în RON de la 56% la 61% (cu scăderea corespunzătoare a depozitelor garantate denuminate în valută). Este posibil, totuși, ca acest fenomen, corelat cu

dinamica intrărilor de valută în țară, să conducă la o creștere a disponibilităților de valută care ar putea fi tranzacționate pe piața valutară, ceea ce ar putea contribui la accentuarea aprecierii monedei naționale⁶, fenomen cu impact negativ asupra balanței de cont curent.

La nivelul celor două categorii de depunători în sistemul bancar (persoane fizice, respectiv persoane juridice), evoluția structurii depozitelor pe monede de denominare se prezintă astfel:

Figura 4.1 a

Figura 4.1 b

Se poate observa o relație directă între persoanele fizice și cele juridice cu privire la evoluția depozitelor garantate denuminate în lei și în valută: gap-ul dintre cele două categorii de depozite garantate este în scădere (depozitele garantate denuminate în valută cresc mai repede decât cele denuminate în RON). Aceasta semnifică o tendință de creștere a încrederii în valută atât la persoanele fizice, cât și la persoanele juridice.

În ceea ce privește analiza fluxurilor de depozite garantate, constatăm o prevalență a depozitelor garantate denuminate în valută (coeficientul de devansare a fluxului de depozite garantate denuminate în RON de către fluxul de depozite garantate denuminate în valută fiind de 1,5). Din punct de vedere al titularilor de depozite garantate, ponderea mai mare o

⁶ Prin creșterea ofertei de valută pe piața valutară.

dețin depozitele titularilor persoane fizice (coeficientul de devansare a depozitelor deținute de titulari persoane juridice de către depozitele deținute de titulari persoane fizice este 1,7). Valorile reale ale evoluției depozitelor garantate se prezintă în tabelul de mai jos.

Tabelul 5

Nr. crt.	Valoarea reală ⁷ a depozitelor garantate	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006	Rată reală de modificare [%]
1.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	69 338,1	50 804,9	36,5
	▪ stoc persoane fizice	45 630,9	33 942,3	34,4
	▪ stoc persoane juridice	23 707,2	16 862,6	40,6
2.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	69 338,1	50 804,9	36,5
	▪ stoc depozite denuminate în RON	38 628	31 170	23,9
	▪ stoc depozite denuminate în valută (în echiv. RON)	30 710,1	19 634,9	56,4
3.	Stoc total persoane fizice [mil. echiv. RON], din care:	45 630,9	33 942,3	34,4
	▪ stoc depozite denuminate în RON	24 659,1	19 302,3	27,8
	▪ stoc depozite denuminate în valută (în echiv. RON)	20 971,7	14 640	43,2
4.	Stoc total persoane juridice [mil. echiv. RON], din care:	23 707,1	16 862,6	40,6
	▪ stoc depozite denuminate în RON	13 968,2	11 867,7	17,7
	▪ stoc depozite denuminate în valută (în echiv. RON)	9 738,4	4 994,9	95,0

Ca și în cazul valorii totale a depozitelor, analiza valorilor reale ale stocului de depozite garantate (exprimate în prețurile medii ale semestrului 1/2006) nu relevă variații semnificative, din cauza aceleiași stabilități relative a IPC între cele două semestre intrate în analiză.

4.1.3. Evoluția depozitelor aflate în limita plafonului de garantare

Pe perioada analizată, situația valorii nominale a depozitelor aflate în limita plafonului de garantare se prezintă în tabelul 6.

Comparativ cu semestrul 1/2006, semestrul 2/2006 înregistrează, fără nicio excepție, creșteri ale ponderii depozitelor aflate în limita plafonului de garantare și denuminate în valută, comparativ cu cele denuminate în RON. Astfel, stocul total de depozite aflate în limita plafonului de garantare crește cu 44%, dar creșterea relativă a stocului de depozite aflate în limita plafonului de garantare și denuminate în valută este de 84,5%. În ceea ce privește categoriile de deponenți, creșterea relativă a depozitelor aflate în limita plafonului de garantare și aparținând persoanelor juridice este de 44,7%, comparativ cu 43,8% în cazul persoanelor fizice. Se constată, așadar, o anumită preferință pentru depozitele aflate în limita plafonului de garantare denuminate în valută.

⁷ Determinată pe baza valorilor nominale ale depozitelor garantate și a inflației (IPC) semestriale, adică în prețuri constante ale semestrului 1/2006.

Tabelul 6

Nr. crt.	Valoarea nominală a depozitelor aflate în limita plafonului de garantare	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006	Rată nominală de modificare [%]
1.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	31 975,7	22 211,5	44,0
	♦ flux	9 764,20		–
	▪ stoc persoane fizice	27 204	18 913,2	43,8
	♦ flux	8 290,80		–
	% în total	85,1	85,2	–0,1
	▪ stoc persoane juridice	4 771,7	3 298,3	44,7
	♦ flux	1 473,40		–
	% în total	14,9	14,8	0,1
2.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	31 975,7	22 211,5	44
	♦ flux	9 764,20		–
	▪ stoc depozite denominate în RON	19 776,30	15 599,60	26,8
	♦ flux	4 461,20		–
	% în total	61,8	70,2	–8,4
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	12 199,40	6 611,90	84,5
	♦ flux	5 587,50		–
	% în total	38,2	29,8	8,4
3.	Stoc total, pentru persoane fizice [mil. echiv. RON], din care:	27 204	18 913,2	43,8
	♦ flux	8 290,80		–
	▪ stoc depozite denominate în RON	16 562,8	12 733,3	30,1
	♦ flux	3 829,50		–
	% în total	60,9	67,3	–6,4
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	10 641,1	6 179,9	72,2
	♦ flux	3 829,50		–
	% în total	39,1	32,7	6,4
4.	Stoc total, pentru persoane juridice [mil. echiv. RON], din care:	4 771,7	3 298,2	44,7
	♦ flux	1 473,50		–
	▪ stoc depozite denominate în RON	3 213,4	2 866,2	12,1
	♦ flux	347,2		–
	% în total	67,34	86,90	–19,56
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	1 558,3	432	260,7
	♦ flux	1 126,3		–
	% în total	32,66	13,10	19,56

4.1.4. Titularii de depozite

Analiza titularilor de depozite are calitatea să ne indice trendurile cu privire, pe de o parte, la adâncirea pieței monetare iar, pe de altă parte, cu privire la gradul de concentrare a cererii de depozite.

Pentru semestrul 2 din anul 2006, situația titularilor de depozite, pe categorii, este prezentată în tabelul următor.

Tabelul 7

Nr. crt.	Număr titulari de depozite	Sem. 2/2006
1.	„Stoc“ total titulari de depozite [nr. persoane]	18 354.211
2.	▪ persoane fizice	17 444.343
	% în total	95
3.	▪ persoane juridice	909 868
	% în total	5

La sfârșitul semestrului II din anul 2006 „stocul“ de titulari de depozite a fost de 18 354 211, din care 95% era reprezentat de persoane fizice (la sfârșitul perioadei analizate, existau circa 19 titulari de depozite persoane fizice la un titular persoană juridică). Acest lucru, având în vedere capacitatea de economisire, va avea o influență decisivă asupra depozitului mediu și marginal.

4.1.5. Titularii de depozite garantate

Pe fondul unei creșteri cu peste 22% a numărului titularilor de depozite garantate (aproape 3 milioane de noi titulari de depozite garantate), se constată o creștere mult mai accentuată a numărului titularilor persoane fizice, comparativ cu numărul de titulari persoane juridice (contribuția persoanelor fizice este 101,1%, în timp ce contribuția persoanelor juridice este de -1,1%, generată de o scădere a numărului de titulari de depozite garantate cu 32 713 persoane juridice). Se poate conchide că gradul de omogenizare a distribuției numărului titularilor de depozite garantate a scăzut în semestrul 2/2006, comparativ cu semestrul 1/2006 (vezi tabelul de mai jos).

Tabelul 8

Nr. crt.	Număr titulari de depozite garantate	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006	Rată de modificare [%]
1.	„Stoc“ total titulari de depozite garantate [nr.]	15 846 302	12 950 045	22,4
	♦ flux	2 896 257		
2.	▪ persoane fizice	15 027 380	12 098 410	24,2
	♦ flux	2 928 970		
	% în total	94,8	93,4	1,4 pp
3.	▪ persoane juridice	818 922	851 635	-3,8
	♦ flux	-32 713		
	% în total	5,2	6,6	-1,4 pp

4.2. Indicatori derivați privind depozitele

4.2.1. Depozitul mediu

În semestrul 2/2006, comparativ cu semestrul 1/2006, depozitul mediu [4] a evoluat după cum este prezentat în tabelul 9.

Depozitul nominal mediu a fost, în semestrul 2/2006, de 6,6 mii echivalent RON. El a fost de circa 3 ori mai mic în cazul titularilor persoane fizice (2,7 mii echivalent RON) datorită unui număr de peste 19 ori mai mare al titularilor de depozite persoane fizice decât al titularilor de depozite persoane juridice.

Tabelul 9

Nr. crt.	Indicator	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006
1.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	121 788,9	98 562,2
	▪ stoc depozite denominate în RON	63 661,8	57 301,9
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	58 127,1	41 260,3
2.	Stoc total persoane fizice [mil. echiv. RON], din care:	46 363,3	...
	▪ stoc depozite denominate în RON	25 016,2	...
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	21 347,1	...
3.	Stoc total persoane juridice [mil. echiv. RON], din care:	75 425,6	...
	▪ stoc depozite denominate în RON	38 645,6	...
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	36 780	...
4.	„Stoc“ număr titulari de depozite – total, din care:	18 354 211	...
	▪ persoane fizice	17 444 343	...
	▪ persoane juridice	909 868	...
5.	Depozitul mediu [mii echiv. RON], din care:	6,6	...
	▪ persoane fizice – mii echiv. RON	2,7	...
	▪ persoane juridice-mii echiv. RON	82,9	...

4.2.2. Depozitul garantat mediu

În privința depozitului garantat mediu, în semestrul 2/2006 se constată o creștere nominală a acestuia cu circa 12% (ajungând de la 3,9 mii echivalent RON la 4,4 mii echivalent RON). Contribuția majoră la această creștere a avut-o depozitul garantat mediu al titularilor de depozit persoane juridice, care a înregistrat o creștere nominală cu aproape 47% (de la 19,8 mii echivalent RON la 29,1 mii echivalent RON). Depozitul garantat mediu al titularilor de depozite persoane fizice a crescut cu aproape 9% (de la 2,8 mii echivalent RON la 3,1 mii echivalent RON). Având în vedere plafonul de garantare a depozitelor, de circa 67 mii echivalent RON, la nivel mediu, titularii de depozite persoane juridice au „consumat“ sub 50% din „garanția“ legală. Aceasta înseamnă că, la nivel mediu (atât în cazul persoanelor fizice, cât și în cel al persoanelor juridice) aversiunea față de depozitare a economisitorilor monetare este supracontracată de plafonul de garantare⁸.

Tabelul 10

Nr. crt.	Indicator	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006	Rată [%]
1	2	3	4	5
1.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	69 686,5	50 804,9	37,2
	▪ stoc pentru persoane fizice	45 860,2	33 942,3	35,1
	▪ stoc pentru persoane juridice	23 826,3	16 862,6	41,3
2.	Stoc total [mil. echiv. RON], din care:	69 686,5	50 804,9	37,2
	▪ stoc depozite denominate în RON	38 822,1	31 170	24,6
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	30 864,4	19 634,9	57,2
3.	Stoc total pentru persoane fizice [mil. echiv. RON], din care:	45 860,2	33 942,3	35,1
	▪ stoc depozite denominate în RON	24 783,1	19 302,3	28,4
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	21 077,1	14 640	44,0

⁸ Deși analizele pe medie nu sunt întotdeauna relevante, se poate spune că, actualmente, la nivel mediu, avem o supraprotecție a depozitelor, care este de natură să dea naștere fenomenului de hazard moral.

Tabelul 10 (continuare)

1	2	3	4	5
4.	Stoc total pentru persoane juridice [mil. echiv. RON], din care:	23 826,3	16 862,6	41,3
	▪ stoc depozite denuminate în RON	14 039	11 867,7	18,3
	▪ stoc depozite denuminate în valută (în echiv. RON)	9 787,3	4 994,9	95,9
5.	Număr titulari de depozite – total, din care:	15 846 302	12 950 045	22,4
	▪ persoane fizice	15 027 380	12 098 410	24,2
	▪ persoane juridice	818 922	851 635	-3,8
6.	Depozitul garantat mediu [mii echiv. RON], din care:	4,4	3,9	12,1
	▪ persoane fizice [mii echiv. RON]	3,1	2,8	8,8
	▪ persoane juridice [mii echiv. RON]	29,1	19,8	46,9

4.2.3. Gradul de concentrare a depozitelor

Gradul de concentrare a depozitelor constituie un semnal important privind tendințele macroeconomice ale pieței monetare și evoluția structurii concurențiale a pieței în cauză.

Din punct de vedere al depozitelor, în semestrul 1/2006, analiza ABC⁹ indică faptul că un procent de 81% din totalul acestei categorii de depozite este concentrat în doar 9 bănci (adică în 22,5% din numărul total de instituții de credit existente la sfârșitul semestrului respectiv).

Aceeași analiză relevă, pentru semestrul 2/2006, faptul că un procent de 80% din totalul categoriei de depozite analizate este concentrat tot în 9 bănci (adică în 23,7% din numărul total de instituții de credit existente la sfârșitul semestrului respectiv).

Coefficientul de omogenizare¹⁰ a distribuției valorii totale a depozitelor între instituțiile de credit este de 0,344 în semestrul 1/2006, respectiv de 0,341 în semestrul 2/2006, ceea ce pare a indica o creștere a omogenizării distribuției valorii totale a depozitelor între instituțiile de credit, la nivelul anului 2006. Întrucât numărul instituțiilor de credit nu este același în cele două intervale analizate, pentru asigurarea comparabilității metodologice vom proceda la determinarea valorii normalizate a coeficientului Onicescu-Herfindahl [6].

Obținem astfel, pentru semestrul 1/2006 – un coeficient normalizat de 0,22, ceea ce înseamnă că gradul de omogenizare a distribuției depozitelor între instituțiile de credit este de 78%, iar pentru semestrul 2/2006 – coeficient normalizat de 0,213, ceea ce înseamnă că gradul de omogenizare a distribuției depozitelor între instituțiile de credit este de 78,7%¹¹; prin urmare, se înregistrează o ușoară creștere a omogenizării acestei distribuții. Această constatare este de natură să inducă concluzia că sistemul bancar românesc, cel puțin din punct de vedere al atragerii de depozite, se află pe un trend de ușoară deconcentrare, ceea ce poate semnala o orientare a pieței bancare spre o structură monopolistică¹².

⁹ Analiza ABC este analiza care pune în evidență celebra proporție euristică funcțională 80/20 (80% din esența funcțională a unui agregat instituțional oarecare este concentrată în 20% din structura acelui agregat).

¹⁰ Coeficientul de omogenizare a structurii unui agregat îl calculăm pe baza coeficientului Onicescu-Herfindahl [5].

¹¹ Menționăm faptul că, la nivelul semestrului 1/2006, valoarea minimă a coeficientului Onicescu-Herfindahl (care indică gradul maxim de omogenizare a distribuției depozitelor între instituțiile de credit) este de 0,158, iar la nivelul semestrului 2/2006, această valoare este de 0,162.

¹² Această sugestie este susținută, de altfel, și de rezultatele analizei ABC de mai sus.

4.2.4. Gradul de concentrare a depozitelor garantate

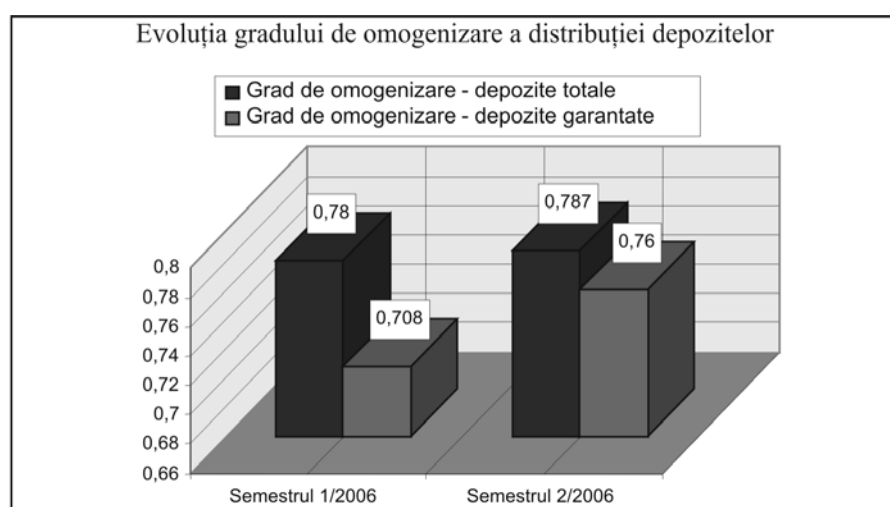
Din punct de vedere al depozitelor garantate, în semestrul 1/2006 analiza ABC indică faptul că un procent de 82% din totalul acestei categorii de depozite este concentrat în 8 bănci (adică în 20% din numărul total de instituții de credit existente la sfârșitul semestrului respectiv).

Aceeași analiză relevă, pentru semestrul 2/2006, faptul că un procent de 81% din totalul categoriei de depozite analizate este concentrat tot în 8 bănci (adică în 21% din numărul total de instituții de credit existente la sfârșitul semestrului respectiv).

Din acest punct de vedere, nu sunt de semnalat modificări semnificative pe intervalul analizat, exceptând unele înlocuiri sau schimbări ne semnificative de locuri între bănci.

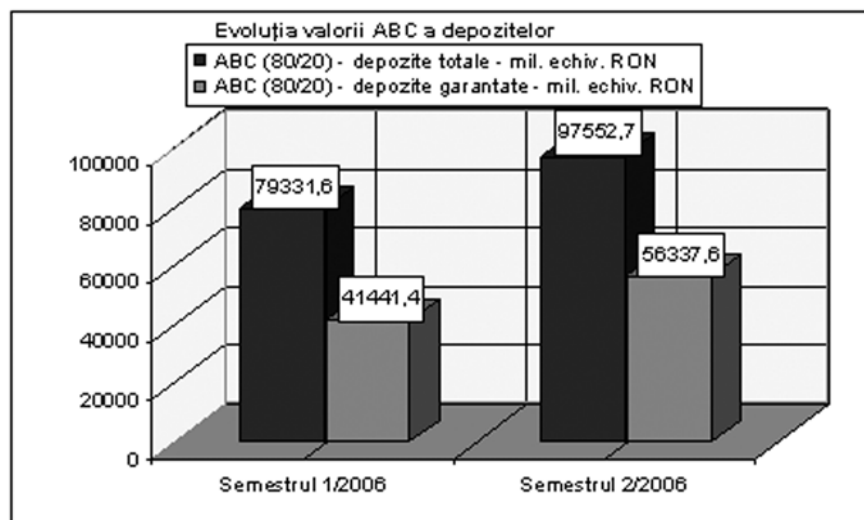
Coefficientul de omogenizare al distribuției valorii depozitului garantat între instituțiile de credit este de 0,404 în semestrul 1/2006, respectiv de 0,363 în semestrul 2/2006, sugerând o creștere a omogenizării distribuției valorii depozitelor garantate între instituțiile de credit la nivelul anului 2006. Întrucât numărul instituțiilor de credit nu este același în cele două intervale analizate, pentru asigurarea comparabilității metodologice vom proceda la determinarea valorii normalizate a coeficientului Onicescu-Herfindahl. Obținem astfel, pentru semestrul 1/2006 – un coeficient normalizat de 0,292, ceea ce înseamnă că gradul de omogenizare a distribuției depozitelor garantate între instituțiile de credit este de 70,8%, iar pentru semestrul 2/2006 – un coeficient normalizat de 0,24, ceea ce înseamnă că gradul de omogenizare a distribuției depozitelor garantate între instituțiile de credit este de 76%, ceea ce confirmă o creștere substanțială (la nivelul unui singur semestru) a omogenizării acestei distribuții. Această constatare este de natură să inducă concluzia că sistemul bancar românesc, cel puțin din punct de vedere al atragerii de depozite garantate, se află pe un trend evident de deconcentrare, ceea ce poate semnală o orientare a pieței bancare și din acest punct de vedere spre o structură mai apropiată de concurența monopolistică.

Evoluția gradului de omogenizare/concentrare a valorii totale a depozitelor, respectiv a valorii depozitelor garantate, este prezentată în figura de mai jos.

Figura 4.2

Evoluția raportului ABC pe cele două categorii de depozite se prezintă astfel:

Figura 4.3

4.2.5. Gradul de concentrare a titularilor de depozite garantate

Pentru semestrul 1/2006, analiza ABC a gradului de concentrare a titularilor de depozite garantate indică faptul că 81% dintre aceștia dețin depozite la 5 bănci (ceea ce reprezintă 12,5% din numărul total al instituțiilor de credit la sfârșitul acestui semestru). Constatăm faptul că gradul de concentrare a titularilor de depozite garantate este mult mai mare decât cel al depozitelor garantate (la acestea din urmă, așa cum am văzut, raportul ABC este de 82/20).

Coeficientul Onicescu-Herfindahl a fost, în semestrul 1/2006, de 0,404, ceea ce înseamnă o valoare normalizată de 0,291, care indică un grad de omogenizare a distribuției titularilor de depozite garantate între instituțiile de credit de 70,9%.

La nivelul semestrului 2/2006, analiza ABC indică faptul că 83% dintre titularii de depozite garantate și-au orientat cererea lor de depozite către 6 bănci (ceea ce reprezintă 15,8% din numărul total al instituțiilor de credit la sfârșitul acestui semestru). Și în acest semestru se constată un grad de omogenizare mai mare al titularilor de depozite garantate decât cel al depozitelor garantate (la acestea din urmă, așa cum am văzut, raportul ABC este de 81/21).

Coeficientul Onicescu-Herfindahl a fost, în semestrul 2/2006, de 0,368, ceea ce înseamnă o valoare normalizată de 0,175, respectiv un grad de omogenizare a distribuției titularilor de depozite garantate între instituțiile de credit de 82,5%.

Aceste rezultate relevă o creștere foarte puternică a gradului de omogenizare a distribuției titularilor de depozite garantate în semestrul 2/2006, comparativ cu semestrul 1/2006 (aproape 12 pp).

Devansarea procesului de omogenizare a depozitelor garantate de către procesul de omogenizare a titularilor de depozite garantate susține aceeași tendință de orientare a structurii pieței bancare (cel puțin din perspectiva cererii de depozite) către un model monopolistic.

Viteza de omogenizare a titularilor de depozite garantate este de 0,116¹³, în timp ce viteza de omogenizare a valorii nominale a depozitelor este de 0,052¹⁴. Coeficientul de devansare a vitezei de omogenizare a valorii nominale a depozitelor garantate de către viteza de omogenizare a titularilor de depozite garantate (deschiderea „foarfecelui”) este de 2,2 ori. Această valoare este „răspunzătoare” și pentru diferențele care se vor înregistra în semestrul 1/2007 între gradele de omogenizare ale celor două variabile macroeconomice.

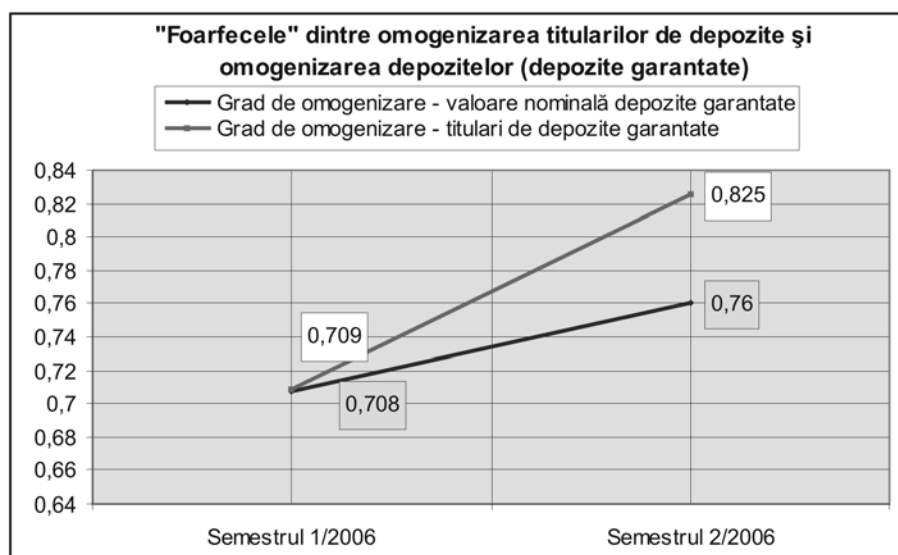

Figura 4.4

4.2.6. Depozitul bancar marginal (înclinația marginală spre depozitare)

Mărimile marginale [7] reprezintă indicatori mult mai semnificativi cu privire la dinamica variabilelor economice (mai cuprinzători, de nivel macroeconomic, deoarece se analizează sistemul bancar comercial în întregime).

Întrucât datele statistice primare cu privire la depozite (fie totale, fie garantate) au în vedere stocul de depozite la sfârșitul intervalului de analiză, iar mărimea marginală implică fluxul (variația absolută), variația absolută a depozitelor totale, respectiv garantate, în raport de variația unor indicatori macroeconomici care „însoțesc” depozitele din punct de vedere structural sau funcțional o putem determina pe baza:

1. depozitului marginal în raport cu PIB;
2. depozitului marginal în raport cu numărul titularilor de depozite;
3. depozitului marginal în raport cu economisirea totală.

¹³ S-a asimilat viteza de omogenizare a titularilor de depozite garantate cu panta ecuației de regresie liniară a dinamicii acestei variabile, în semestrul 2/2006 față de semestrul 1/2006 ($y = 0,116x + 0,593$, unde cu y s-a notat gradul de omogenizare, iar cu x s-a notat timpul).

¹⁴ S-a asimilat viteza de omogenizare a valorii nominale a depozitelor garantate cu panta ecuației de regresie liniară a dinamicii acestei variabile, în semestrul 2/2006 față de semestrul 1/2006 ($y = 0,052x + 0,656$, unde cu y s-a notat gradul de omogenizare, iar cu x s-a notat timpul).

Depozitul marginal în raport cu PIB

Tabelul 11

Nr. crt.	Indicator	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006
1.	Stoc depozite totale [mil. echiv. RON], din care:	121 788,9	98 562,2
	♦ flux	23 226,7	
	▪ denominat în RON	63 661,8	57 301,9
	♦ flux	6 359,9	
	▪ denominat în valută	58 127,1	41 260,3
	♦ flux	16 866,8	
2.	PIB nominal [mil. echiv. RON], din care:	205 465	136 953
	♦ flux	205 465	
3.	Depozitul marginal (1) [echiv. RON], din care:	0,11	
	▪ denominat în RON	0,03	
	▪ denominat în valută	0,08	

Depozitul marginal în raport cu PIB este de 0,11 (este vorba, desigur, despre mărimea marginală semestrială), sugerând faptul că înclinația marginală spre depozitare în raport de PIB este de a depune în sistemul bancar, sub forma depozitelor (garantate și negarantate), 0,11 RON pentru fiecare RON realizat suplimentar în economia națională pe semestrul 2/2006. Este o înclinație marginală relativ importantă, ceea ce denotă un spirit de economisire care s-ar putea dovedi benefic pentru creșterea economică deoarece poate fi asigurată o lichiditate suficientă pentru acoperirea unei cereri de credite.

Pe monede de denominare, cea mai mare înclinație marginală spre economisire se manifestă la depozitele în valută (circa 0,08 RON pentru fiecare RON realizat suplimentar în economia națională), în timp ce înclinația marginală spre economisire în cazul depozitelor în RON este de 0,03 RON pentru fiecare RON realizat suplimentar în economia națională. Coeficientul de devansare a înclinației marginale spre depozitare denominată în RON de către înclinația marginală spre depozitare denominată în valută este de 2,7.

Depozitul marginal în raport cu economisirea totală

Tabelul 12

Nr. crt.	Indicator	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006
1.	Stoc depozite totale [mil. echiv. RON], din care:	121 788,9	98 562,2
	♦ flux	23 226,7	
	▪ denominat în RON	63 661,8	57 301,9
	♦ flux	6 359,9	
	▪ denominat în valută	58 127,1	41 260,3
	♦ flux	16 866,8	
2.	Economisirea totală nominală [mil. echiv. RON], din care:	78 558	12 063
	♦ flux	66 495	
3.	Depozitul marginal (3) [echiv. RON], din care:	0,35	
	▪ denominat în RON	0,10	
	▪ denominat în valută	0,25	

În raport cu economisirea totală, înclinația marginală spre depozitare este de peste trei ori mai mare (0,35) decât cea în raport cu PIB. Prin urmare, mai mult de o treime din fiecare RON economisit suplimentar se economisește sub forma depozitelor. Din această sumă, circa 1/3 (10 bani din 35) se depozitează sub forma depozitelor denumite în RON și circa 2/3 se depozitează sub forma depozitelor denumite în valută (coeficientul de devansare a înclinației marginale spre depozitare în forma depozitelor denumite în RON de către înclinația marginală spre depozitare în forma depozitelor denumite în valută este de 2,5; se observă că valoarea acestui coeficient este ușor mai mică decât cea determinată pe baza depozitului marginal în funcție de PIB, ceea ce indică faptul că creșterea depozitelor denumite în valută se face nu numai pe baza economisirii, ci există și alte surse care, la rândul lor, trebuie identificate, fie calitativ, fie statistic, în ediții ulterioare ale studiului).

Din punct de vedere structural, faptul că doar ceva mai mult de 1/3 din întreaga economisire este depozitată în sistemul bancar poate indica, pe de o parte, un grad relativ redus de bancarizare în România¹⁵, iar, pe de altă parte, existența unor surse alternative de „plasare” a economisirii, fie pe considerente de randament (mai bine zis de raport randament/risc), fie pe considerente de cultură privind economia de piață și mecanismele ei, în general.

4.2.7. Depozitul garantat marginal (înclinația marginală spre depozitare garantată)

Depozitul garantat marginal în raport cu PIB

Tabelul 13

Nr. crt.	Indicator	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006
1	2	3	4
1.	Stoc depozite garantate [mil. echiv. RON], din care:	69 686,5	50 804,9
	♦ flux	18 881,6	
	▪ stoc pentru persoane fizice	45 860,2	33 942,3
	♦ flux	11 917,9	
	▪ stoc pentru persoane juridice	23 826,3	16 862,6
	♦ flux	6 963,7	
2.	Stoc depozite garantate [mil. echiv. RON], din care:	69 686,5	50 804,9
	♦ flux	18 881,6	
	▪ denominat în RON	38 822,1	31 170
	♦ flux	7 652,1	
	▪ denominat în valută	30 864,4	19 634,9
	♦ flux	11 229,5	

¹⁵ În general, gradul de bancarizare se determină prin ponderea activelor instituțiilor de credit în PIB. Cum, din punct de vedere contabil, activele trebuie acoperite integral de pasive, rezultă că se poate spune că gradul scăzut de bancarizare poate fi o cauză pentru propensiunea relativ scăzută de a plasa economisirea monetară sub forma depozitelor în sistemul bancar.

Tabelul 13 (continuare)

1	2	3	4
3.	Stoc garantat pentru persoane fizice [mil. echiv. RON], din care:	45 860,2	33 942,3
	♦ flux	11 917,9	
	▪ stoc depozite denominate în RON	24 783,1	19 302,3
	♦ flux	5 480,8	
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	21 077,1	14.640
4.	Stoc garantat pentru persoane juridice [mil. echiv. RON], din care:	23 826,3	16.862,6
	♦ flux	6 963,7	
	▪ stoc depozite denominate în RON	14 039	11.867,7
	♦ flux	2 171,3	
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	9 787,3	4.994,9
5.	PIB nominal [mil. echiv. RON], din care:	205 465	136 953
	♦ flux	205 465	
6.	Depozitul garantat marginal (1) [echiv. RON], din care:	0,092 ¹⁶	
	▪ persoane fizice	0,058	
	▪ persoane juridice	0,034	
7.	Depozitul garantat marginal (1) [echiv. RON], din care:	0,090	
	▪ denominat în RON	0,037	
	▪ denominat în valută	0,055	
8.	Depozitul garantat marginal (1), persoane fizice [echiv. RON], din care:	0,058	
	▪ denominat în RON	0,027	
	▪ denominat în valută	0,031	
9.	Depozitul garantat marginal (1), persoane juridice [echiv. RON], din care:	0,034	
	▪ denominat în RON	0,011	
	▪ denominat în valută	0,023	

Înclinația marginală spre depozitare garantată este, pe total, de 0,092, ceea ce înseamnă că, la fiecare RON realizat suplimentar la nivelul PIB, puțin peste 0,09 RON se depune în sistemul bancar sub forma depozitelor garantate.

Depozitul garantat marginal în raport cu numărul titularilor de depozit

Înclinația marginală spre depozitare garantată, aferentă creșterii numărului de deponenți, nu are o relevanță prea mare din cauza numărului extrem de mare al deponenților (titularilor de depozite) persoane fizice. Este de remarcat, totuși, faptul că în semestrul 2/2006, comparativ cu semestrul 1/2006, o scădere a numărului de titulari de depozite garantate persoane juridice cu o unitate a condus la scăderea depozitelor garantate la această categorie de deponenți cu circa 0,21 RON, cum se poate observa și din tabelul de mai jos. Corelarea acestui rezultat cu variația depozitului garantat mediu în cazul persoanelor juridice (9 300 RON), determinat mai sus, conduce la concluzia că impactul variației numărului titularilor de depozite garantate nu este semnificativ.

¹⁶ În afara acestei valori, singura reală, celelalte sunt mărimi marginale aparente (deoarece raportează elemente de structură ale depozitelor la același PIB). Totuși, și aceste mărimi aparente pot da unele indicii despre „comportamentul de depozitare” în raport cu dinamica PIB.

Tabelul 14

Nr. crt.	Indicator	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006
1.	Stoc depozite garantate [mil. echiv. RON], din care:	69 686,5	50 804,9
	♦ flux	18 881,6	
	▪ stoc pentru persoane fizice	45 860,2	33 942,3
	♦ flux	11 917,9	
	▪ stoc pentru persoane juridice	23 826,3	16 862,6
	♦ flux	6 963,7	
2.	„Stoc“ titulari depozite garantate, din care:	15 846 302	12 950 045
	♦ flux	2 896 257	
	▪ persoane fizice	15 027 380	12 098 410
	♦ flux	2 928 970	
	▪ persoane juridice	818 922	851 635
	♦ flux	-32 713	
3.	Depozitul garantat marginal (2) [echiv. RON], din care:	0,006	
	▪ persoane fizice	0,0	
	▪ persoane juridice	-0,21	

Depozitul garantat marginal în raport cu economisirea totală

Depozitul garantat marginal este de peste 0,28 RON pentru fiecare RON economisit suplimentar (valoarea mai mică în raport cu depozitul marginal total se explică exclusiv prin argumente de structură).

Tabelul 15

Nr. crt.	Indicator	Sem. 2/2006	Sem. 1/2006
1	2	3	4
1.	Stoc depozite garantate [mil. echiv. RON], din care:	69 686,5	50 804,9
	♦ flux	18 881,6	
	▪ stoc pentru persoane fizice	45 860,2	33 942,3
	♦ flux	11 917,9	
	▪ stoc pentru persoane juridice	23 826,3	16 862,6
	♦ flux	6 963,7	
2.	Stoc depozite garantate [mil. echiv. RON], din care:	69 686,5	50 804,9
	♦ flux	18 881,6	
	▪ denominat în RON	38 822,1	31 170
	♦ flux	7 652,1	
	▪ denominat în valută	30 864,4	19 634,9
	♦ flux	11 229,5	
3.	Stoc garantat pentru persoane fizice [mil. echiv. RON], din care:	45 860,2	33 942,3
	♦ flux	11 917,9	
	▪ stoc depozite denominate în RON	24 783,1	19 302,3
	♦ flux	5 480,8	
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	21 077,1	14 640
	♦ flux	6 437,1	
4.	Stoc garantat pentru persoane juridice [mil. echiv. RON], din care:	23 826,3	16 862,6
	♦ flux	6 963,7	
	▪ stoc depozite denominate în RON	14 039	11 867,7
	♦ flux	2 171,3	
	▪ stoc depozite denominate în valută (în echiv. RON)	9 787,3	4 994,9
	♦ flux	4 792,4	

Tabelul 15 (continuare)

1	2	3	4
5.	Economisirea totală nominală [mil. echiv. RON], din care:	78 558	12 063
	♦ flux		66 495
6.	Depozitul garantat marginal (3) [echiv. RON], din care:	0,284	
	▪ persoane fizice	0,179	
	▪ persoane juridice	0,105	
7.	Depozitul garantat marginal (3) [echiv. RON], din care:	0,284	
	▪ denominat în RON	0,115	
	▪ denominat în valută	0,169	
8.	Depozitul garantat marginal (3), persoane fizice [echiv. RON], din care:	0,179	
	▪ denominat în RON	0,082	
	▪ denominat în valută	0,097	
9.	Depozitul garantat marginal (3), persoane juridice [echiv. RON], din care:	0,105	
	▪ denominat în RON	0,033	
	▪ denominat în valută	0,072	

Din cei peste 28 bani depozitați garantat pentru fiecare RON economisit suplimentar, aproape 18 bani constituie depozite garantate aparținând titularilor de depozite persoane fizice, iar restul de 10 bani constituie depozite garantate aparținând titularilor de depozite persoane juridice.

Sub aspectul monedei de denominare, din cei 28,4 bani, circa 11,5 bani formează depozite garantate denominate în RON, iar restul de 16,9 bani constituie depozite garantate denominate în valută.

Înclinația marginală spre depozitare garantată în funcție de economisirea totală este mai mare la depozitele denominate în valută, comparativ cu cea de la depozitele denominate în RON, atât în cazul titularilor de depozite garantate persoane fizice (9,7 bani, în raport cu 8,2 bani), cât și în cazul titularilor de depozite garantate persoane juridice (7,2 bani, în raport cu 3,3 bani). Regăsim, așadar, și aici, tendința de demonetizare a economiei (din perspectiva „preferinței” pentru depozitele în valută comparativ cu cea pentru depozitele în RON).

5. Corelații statistice între dinamica depozitelor bancare și posibili factori cauzali/condiționali

Economisirea monetară sub forma depozitelor bancare reprezintă un comportament economic încadrat în cauzalitatea generală care se formează și acționează la nivelul ansamblului economiei. Deși multe dintre comportamentele de tip financiar au și cauzalități non-economice (psihologice, generate de contagiune etc.), în general, ele se subsumează dinamicii unor variabile macroeconomice care sunt fie generatoare, fie condiționale ale comportamentului de economisire, atât la nivelul volumului, cât și la nivelul structurii „portofoliului“ de economisire.

În cele ce urmează vom pune alături dinamica depozitelor (garantate și negarantate) cu dinamica câtorva variabile macroeconomice care sunt susceptibile să constituie asemenea cauzalități. Întrucât comparația este făcută numai la nivelul celor două semestre intrate în analiză (semestrul 1/2006, respectiv semestrul 2/2006), nu s-au putut identifica trenduri cu semnificație de termen mediu, acestea urmând a fi analizate într-o secțiune specială a ediției semestrului 1/2007 a studiului. Pentru moment, vom prezenta doar o serie de semnificații statistice ale dinamicii depozitelor, comparativ cu dinamica unor asemenea variabile macroeconomice.

5.1. Inflația

Inflația constituie atât un factor de încurajare a economisirii sub forma depozitelor, cât și unul de descurajare. Încurajarea decurge din faptul că deponenții potențiali doresc să-și conserve puterea de cumpărare a economisirilor monetare intenționate, descurajarea din faptul că „fructificarea“ dată de rata real pozitivă pasivă bancară poate fi mai mică decât alte alternative de economisire. Pe ansamblu, inflația poate fi un factor cauzal al economisirii sub forma depozitelor.

Pe perioada analizată în studiu, inflația înregistrează (în semestrul 2/2006 față de semestrul 1/2006) o stabilitate remarcabilă (chiar o ușoară scădere¹). Opinăm, așadar, că inflația medie semestrială nu a avut un impact cauzal în modelarea comportamentului de constituire a depozitelor în acest interval.

5.2. Rata medie a dobânzii bancare pasive

Rata dobânzii bancare pasive constituie, în mod evident, coeficientul de fructificare direct al depozitelor. Pe perioada analizată, valoarea medie nominală a acestui indicator a crescut, atât pentru persoane fizice, cât și pentru persoane juridice, atât la depozitele denumite în RON, cât și la depozitele denumite în valută (cea mai mare creștere procentuală se

---

¹ Adică se înregistrează o ușoară dezinflație (dezinflația este, de fapt, ceea ce se numește o rată negativă a inflației).

înregistrează la depozitele denumite în valută ale persoanelor juridice (11,4%), iar cea mai mare creștere în puncte procentuale se înregistrează la depozitele denumite în RON ale persoanelor fizice). Elasticitatea depozitelor [8] în raport cu rata dobânzii pasive este prezentată în tabelul următor.

Tabelul 16

Nr. crt.	Indicator	Rată nominală de modificare [%]
1.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite, din care:	23,6
	▪ <i>stoc depozite denumite în RON</i>	11,1
	▪ <i>stoc depozite denumite în valută (în echiv. RON)</i>	40,9
2.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite garantate, persoane fizice, din care:	35,1
	▪ <i>stoc depozite denumite în RON</i>	28,4
	▪ <i>stoc depozite denumite în valută (în echiv. RON)</i>	44,0
3.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite garantate, persoane juridice, din care:	41,3
	▪ <i>stoc depozite denumite în RON</i>	18,3
	▪ <i>stoc depozite denumite în valută (în echiv. RON)</i>	95,9
4.	Rata nominală de modificare a ratei medii a dobânzii pasive, la depozite	12,1
5.	Rata nominală de modificare a ratei medii a dobânzii pasive, la depozitele denumite în RON	13,7
6.	Rata nominală de modificare a ratei medii a dobânzii pasive, la depozitele denumite în valută	14,0
7.	Rata nominală de modificare a ratei medii a dobânzii pasive, persoane fizice, la depozite denumite în RON	9,5
8.	Rata nominală de modificare a ratei medii a dobânzii pasive, persoane fizice, la depozite denumite în valută	10
9.	Rata nominală de modificare a ratei medii a dobânzii pasive, persoane juridice, la depozite denumite în RON	10
10.	Rata nominală de modificare a ratei medii a dobânzii pasive, persoane juridice, la depozite denumite în valută	11,4
11.	Elasticitatea depozitelor [coeficient]	2,0
12.	Elasticitatea depozitelor denumite în RON [coeficient]	0,8
13.	Elasticitatea depozitelor denumite în valută [coeficient]	2,9
14.	Elasticitatea depozitelor garantate, persoane fizice, depozite denumite în RON [coeficient]	2,98
15.	Elasticitatea depozitelor garantate, persoane fizice, depozite denumite în valută [coeficient]	4,4
16.	Elasticitatea depozitelor garantate, persoane juridice, depozite denumite în RON [coeficient]	1,83
17.	Elasticitatea depozitelor garantate, persoane juridice, depozite denumite în valută [coeficient]	8,41

Așadar, reacția procentuală cea mai accentuată la variația procentuală a ratei medii a dobânzii pasive se înregistrează în cazul depozitelor garantate ale persoanelor juridice, depozite denumite în valută (o creștere de 8 procente la creșterea cu un procent a ratei dobânzii), cea mai mică valoare înregistrându-se în cazul depozitelor garantate ale persoanelor juridice, depozite denumite în RON. În general, sub aspect procentual, atât persoanele fizice cât și persoanele juridice sunt mai sensibile la depozitele în valută, sub aspectul reacției procentuale la variația procentuală a ratei medii a dobânzii bancare pasive. Acesta este un aspect important, deoarece poate constitui, pentru banca centrală, un semnal

important pentru proiectarea politicii monetare destinată administrării gradului de monetizare a economiei. De menționat că depozitele garantate sunt relativ puternic elastice în raport cu rata medie nominală a dobânzii bancare pasive.

Un aspect interesant al analizei de mai sus este acela că elasticitatea depozitelor denuminate în RON este mult mai mică decât cea a depozitelor garantate denuminate în RON (coeficientul de devansare a elasticității depozitelor denuminate în RON de către elasticitatea depozitelor garantate denuminate în RON este de 4,6 în cazul persoanelor fizice și de 2,3 în cazul persoanelor juridice). Concluzia care poate fi trasă de aici este aceea că garantarea depozitelor constituie un puternic stimulent în constituirea de depozite. Această eficacitate a garantării asupra procesului de economisire este importantă și trebuie reținută ca un factor de bază în „desenarea” profilului de economisire în România.

În ceea ce privește elasticitatea depozitelor denuminate în valută, fenomenul care se produce este de aceeași natură ca în cazul depozitelor denuminate în RON, cu deosebirea că, de data aceasta, coeficienții de devansare a elasticității depozitelor denuminate în valută de către elasticitatea depozitelor garantate denuminate în valută este de 1,5 pentru persoane fizice, respectiv 2,9 în cazul persoanelor juridice. Constatăm așadar, că devansarea menționată este mult mai accentuată în cazul depozitelor denuminate în valută și deținute de persoane juridice decât în cazul depozitelor denuminate în valută și deținute de persoane fizice, ceea ce înseamnă că persoanele juridice sunt mult mai interesate de instituția garantării depozitelor decât persoanele fizice, în cazul economisirii în valută. Explicația ține de faptul că persoanele juridice lucrează mult mai mult cu valută decât persoanele fizice și se confruntă mult mai des cu riscul de pierdere a depozitului (chiar dacă doar potențial) decât persoanele fizice.

5.3. Marja medie de rată a dobânzii

Marja medie a dobânzii bancare este importantă, în analizele cauzale, deoarece, așa cum se arată în Box-ul studiului, creditul bancar neguvernamental poate constitui, fie în mod direct, fie în mod indirect, o sursă de economisire, inclusiv sub forma depozitelor bancare garantate.

Situația pe perioada analizată se prezintă după cum urmează:

Tabelul 17

Nr. crt.	Indicator	Rată nominală de modificare [%]
1	2	3
1.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite garantate, persoane fizice, din care:	35,1
	▪ <i>stoc depozite denuminate în RON</i>	28,4
	▪ <i>stoc depozite denuminate în valută (în echiv. RON)</i>	44,0
2.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite garantate, persoane juridice, din care:	41,3
	▪ <i>stoc depozite denuminate în RON</i>	18,3
	▪ <i>stoc depozite denuminate în valută (în echiv. RON)</i>	95,9

Tabelul 17 (continuare)

1	2	3
3.	Rata nominală de modificare a marjei medii a ratei dobânzii bancare, persoane fizice, la depozite denuminate în RON	-8,1
4.	Rata nominală de modificare a marjei medii a ratei dobânzii bancare, persoane fizice, la depozite denuminate în valută	-9,2
5.	Rata nominală de modificare a marjei medii a ratei dobânzii bancare, persoane juridice, la depozite denuminate în RON	-10,3
6.	Rata nominală de modificare a marjei medii a ratei dobânzii bancare, persoane juridice, la depozite denuminate în valută	12,1
7.	Elasticitatea depozitelor garantate, persoane fizice, depozite denuminate în RON [coeficient]	-3,5
8.	Elasticitatea depozitelor garantate, persoane fizice, depozite denuminate în valută [coeficient]	-4,8
9.	Elasticitatea depozitelor garantate, persoane juridice, depozite denuminate în RON [coeficient]	-1,8
10.	Elasticitatea depozitelor garantate, persoane juridice, depozite denuminate în valută [coeficient]	7,9

Se observă că reacția procentuală a depozitelor garantate la variația procentuală a marjei medii a ratei dobânzii bancare este negativă în cazul persoanelor fizice (indiferent de moneda de denominare a depozitelor), este negativă în cazul persoanelor juridice pentru depozitele denuminate în RON (în toate aceste cazuri având de-a face cu o corelație negativă din punct de vedere statistic) și pozitivă în cazul persoanelor juridice la depozitele denuminate în valută. În toate cazurile, însă, depozitele garantate sunt puternic elastice în raport cu marja nominală medie a ratei dobânzii bancare. Concluzia este că, în cazul persoanelor fizice, creditul bancar neguvernamental nu constituie o sursă de economisire (cel puțin nu sub forma depozitelor), concluzie valabilă și în cazul persoanelor juridice, pentru depozitele denuminate în RON. În schimb, valoarea pozitivă (și destul de mare) a elasticității în cazul persoanelor juridice, pentru depozitele denuminate în valută, ar putea sugera faptul că această categorie de deponenți ar putea utiliza creditul bancar neguvernamental denumit în valută pentru a constitui depozite denuminate în valută. Concluzia este, însă, susceptibilă de revizuire, deoarece ar trebui coroborată de analiza dinamicii creditului neguvernamental denumit în valută acordat persoanelor juridice, pe de o parte, precum și de analiza surselor de valută (de exemplu, intrări de valută de la muncitorii români care lucrează în străinătate, ceea ce implică analiza structurii finanțării deficitului de cont curent) care ar putea fi utilizate ca surse de depozitare.

5.4. PIB

PIB constituie un cadru general pe fondul căruia se produc comportamentele de economisire, inclusiv sub forma depozitelor, de aceea, referirea la corelația statistică dintre evoluția PIB și evoluția oricărui indicator macroeconomic, în general, este de natură să ajute la identificarea cauzalităților sau/și condiționalităților formării acestor comportamente. Pe perioada analizată, situația se prezintă ca în tabelul următor:

Tabelul 18

Nr. crt.	Indicator	Rată nominală de modificare [%]
1.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite	23,6
2.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite garantate	37,2
3.	Rata nominală de modificare a PIB	50,0
4.	Elasticitatea depozitelor în raport cu PIB [coeficient]	0,47
5.	Elasticitatea depozitelor garantate în raport cu PIB [coeficient]	0,74

Observăm că, de data aceasta, depozitele garantate nu mai sunt elastice în raport cu PIB: modificarea cu un procent a PIB nominal a condus la modificarea (în același sens) a depozitelor garantate cu doar 0,74 procente. Așadar, depozitele garantate sunt inelastice în raport cu PIB, deși cele două variabile sunt corelate pozitiv. Situația este și mai „proastă” în cazul elasticității depozitelor în funcție de PIB: coeficientul de elasticitate este de numai 0,47. Devansarea elasticității depozitelor de către elasticitatea depozitelor garantate (coeficient de devansare de 1,6) arată, din nou, faptul că garantarea depozitelor a încurajat economisirea monetară în această formă.

5.5. Economisirea totală

Din perspectiva economisirii totale, comportamentul de economisire sub forma depozitelor garantate se prezintă astfel:

Tabelul 19

Nr. crt.	Indicator	Rată nominală de modificare [%]
1.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite	23,6
2.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite garantate	37,2
3.	Rata nominală de modificare a economisirii	551,2
4.	Elasticitatea depozitelor în raport cu economisirea totală [coeficient]	0,04
5.	Elasticitatea depozitelor garantate în raport cu economisirea totală [coeficient]	0,07

Valoarea extrem de mică (deși pozitivă) a elasticității indică faptul că cea mai mare parte a creșterii procentuale a economisirii se concretizează în creșteri procentuale ale formelor alternative la depozitele garantate. Acesta este un semnal de alarmă cu privire la chestiunea asigurării lichidității în sistemul financiar-bancar, deoarece formele alternative pot să prezinte grade de lichiditate mult mai mică decât depozitele sau, dacă este vorba despre „stopări la sursă” ale economisirii (așa numita economisire „la ciorap”), atunci acestea din urmă pot fi sustrate, în mod rigid, din circuitul economic. Deși această situație poate constitui și o relaxare a presiunii inflaționiste a economisirii, pe de o parte, totuși, pe de altă parte poate constitui și o lipsă de lichiditate utilă creșterii economice, prin investiții. În cazul elasticității depozitelor în raport cu economisirea totală, elasticitatea este la jumătatea celei din cazul depozitelor garantate.

5.6. Creditul bancar neguvernamental

Creditul neguvernamental poate constitui o sursă de depozite fie direct, fie, mai ales, indirect, prin efectul economic al creditului de a produce venituri care, la rândul lor, să constituie surse de economisire sub forma depozitelor. Situația statistică pe perioada analizată se prezintă în tabelul următor.

Tabelul 20

Nr. crt.	Indicator	Rată nominală de modificare [%]
1.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite	23,6
2.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite garantate	37,2
3.	Rata nominală de modificare a creditului neguvernamental total	22,1
4	Elasticitatea depozitelor în raport cu creditul bancar neguvernamental	1,1
5.	Elasticitatea depozitelor garantate în raport cu PIB	1,68

Se remarcă o elasticitate pozitivă și relativ semnificativă (circa 1,7 procente de modificare a depozitelor garantate pentru fiecare modificare, în același sens, a creditului bancar neguvernamental total cu un procent). Acest rezultat este coroborat de concluziile derivate din analizele anterioare, ceea ce conduce la concluzia că creditul bancar neguvernamental total ar putea constitui o sursă de economisire în forma depozitelor. Cu toate acestea, analizele ar trebui efectuate pe un termen mai lung, deoarece, în principiu, creditele bancare constituie sursă de economisire mai degrabă într-o formă indirectă, adică prin efectul asupra veniturilor. Or, aceasta presupune un „lag“ în interiorul căruia creditul neguvernamental să se poată „transforma“ în venit.

În ceea ce privește elasticitatea depozitelor, ea este mai mică decât elasticitatea depozitelor garantate (coeficientul de devansare a elasticității depozitelor de către coeficientul de elasticitate a depozitelor garantate este de 1,5), ceea ce înseamnă că creditul neguvernamental este folosit îndeosebi pentru constituirea de depozite garantate, lucru natural dacă avem în vedere faptul că, oricum, deponentul suportă un cost al depozitării (și anume rata dobânzii active) pentru a-și mai asuma și riscul pierderii depozitului.

5.7. Veniturile

Vom determina elasticitatea depozitelor garantate în raport cu venitul mediu, exprimat atât sub forma câștigului mediu salarial nominal net, cât și sub forma pensiei medii nominale brute. Datele sunt organizate în tabelul de mai jos.

Tabelul 21

Nr. crt.	Indicator	Rată nominală de modificare [%]
1	2	3
	Rata nominală de modificare a stocului de depozite	23,6
1.	Rata nominală de modificare a stocului de depozite garantate	37,2
2.	Rata nominală a câștigului salarial mediu net [RON]	10,0
3.	Rata nominală a pensiei medii brute [RON]	5,8

Tabelul 21 (continuare)

1	2	3
	Elasticitatea depozitelor bancare în raport cu câștigul salarial mediu nominal net [coeficient]	2,4
4.	Elasticitatea depozitelor garantate în raport cu câștigul salarial mediu nominal net	3,7
	Elasticitatea depozitelor bancare în raport cu pensia nominală medie brută [coeficient]	4,1
5.	Elasticitatea depozitelor garantate în raport cu pensia nominală medie brută [coeficient]	6,4

Așa cum era de așteptat, depozitele garantate sunt puternic elastice și pozitiv corelate în raport cu veniturile (coeficienții de elasticitate sunt pozitivi și supraunitari). La fiecare modificare cu un punct procentual a câștigului salarial mediu nominal net, depozitele garantate cresc cu 3,7 procente, iar la fiecare creștere cu un procent a pensiei nominale medii brute, depozitele garantate cresc cu 6,4 procente. Elasticitatea aproape dublă a depozitelor garantate în raport cu pensia medie nominală brută, comparativ cu elasticitatea lor în raport cu câștigul salarial mediu nominal net indică o înclinație mult mai mare spre economisire a pensionarilor decât a salariaților. Acest aspect indică o prudențialitate mai mare la nivelul pensionarilor (în general, a persoanelor mai vârstnice) cu privire la standardul lor de viață viitor. Aceasta poate indica, în același timp, și anticipații raționale pesimiste cu privire la evoluția economiei și a protecției sociale în general.

În ceea ce privește elasticitatea depozitelor în raport cu câștigul salarial mediu nominal net, ea este mai mică (de circa 1,5 ori) decât cea a depozitelor garantate, iar elasticitatea depozitelor în raport cu pensia nominală netă brută este de 4,1 (de circa 1,6 ori mai mică decât elasticitatea depozitelor garantate în raport cu acest factor cauzal).

6. Concluzii

Depozitele reprezintă principala sursă de creditare a economiei. Garantarea depozitelor aflate în sistemul bancar reprezintă, la rândul său, un stimulent important de încurajare a acestei forme de economisire. De aceea, analizarea comportamentului de economisire sub forma depozitelor bancare este de natură să ofere atât paradigme explicative, cât și sugestii de politică monetară pentru a asigura o circulație eficientă a economisirii spre investiții și pentru a realiza, în consecință, premisele echilibrului macroeconomic intern pe piața economiei reale.

Principalele concluzii care se desprind din analiza dinamicii și structurii depozitelor (totale, garantate și aflate în limita plafonului de garantare) pot fi sintetizate astfel:

1. preferință clară pentru depozitele denominate în valută (atât la nivelul depozitelor totale, cât și la nivelul celor garantate sau aflate în limita plafonului de garantare)
  - aceasta ar putea constitui un impuls în direcția demonetizării economiei¹, fenomen care reduce din eficacitatea politicii monetare;
2. creștere accentuată a depozitelor garantate denominate în valută ale persoanelor juridice față de depozitele garantate denominate în valută ale persoanelor fizice;
3. gap-ul dintre depozitele garantate denominate în valută și cele denominate în lei este în scădere (depozitele garantate denominate în valută cresc mai repede decât cele denominate în lei);
4. creștere relativă a înclinației marginale spre economisirea monetară în sistemul bancar la nivelul persoanelor fizice în raport cu aceeași înclinație la nivelul persoanelor juridice;
5. scăderea gradului de omogenizare a distribuției numărului titularilor de depozite garantate;
6. creșterea valorii nominale a depozitului garantat mediu;
7. existența unei supraprotecții a depozitelor, care este de natură să dea naștere fenomenului de hazard moral;
8. distribuția ABC a depozitelor garantate (80% din esența funcțională a unui agregat instituțional oarecare este concentrată în 20% din structura acelui agregat) se regăsește în ambele semestre, ceea ce indică existența unei concentrări relativ mari a depozitelor;
  - aceasta indică o structură a „pieței de depozite“ de tip oligopolistic, deși ca tendință a gradului de omogenizare a distribuției depozitelor se pare că acesta se îndreaptă spre o structură de tip monopolistic;
  - există, în același timp, un „foarfece“ între tendințele de omogenizare a numărului titularilor de depozite, respectiv a valorii depozitelor garantate („deschiderea foarfecelui“, pe perioada analizată, este de 2,2);
9. creșterea depozitelor denominate în valută nu este explicabilă, în întregime, prin creșterea economisirii totale;
10. creșterea valorii totale a depozitelor pare a fi condiționată de gradul de bancarizare;

---

¹ Contracarată, totuși, la nivelul creditului prin rata mare a rezervei legale minime obligatorii în cazul depozitelor denominate în valută (40%) comparativ cu cea din cazul depozitelor denominate în RON (20%).

- se impune o creștere a gradului de bancarizare a economiei (fenomen care, probabil, va fi accentuat de procesul post-aderare);
11. elasticitatea cea mai mare a depozitelor garantate în raport cu rata medie a dobânzii pasive se înregistrează în cazul persoanelor juridice, la depozitele garantate denumite în valută;
  12. există indicii statistice cu privire la faptul că persoanele juridice ar putea utiliza creditul bancar pentru constituirea de depozite în sistemul bancar;
  13. elasticitatea depozitelor este mai mică decât elasticitatea depozitelor garantate în raport cu orice factor cauzal identificabil;
    - constatarea este naturală, datorită încurajării exercitate de plafonul de garantare a depozitelor;
  14. pensionarii au o înclinație marginală spre economisire mult mai mare decât salariații; acest lucru pare a indica anticipații pesimiste mai mari în rândul pensionarilor decât în rândul salariaților;
  15. gradul de acoperire a expunerii Fondului la 31 decembrie 2006 era de 1,73%, respectiv cu 0,57 puncte procentuale sub ținta stabilită prin lege pentru anul 2006, această situație fiind determinată de faptul că volumul depozitelor garantate a crescut mult mai rapid decât volumul resurselor financiare ale Fondului;
  16. ca urmare a dinamicii menționate la punctul anterior, cât și a creșterii plafonului de garantare, în semestrul 2 al anului 2006 față de semestrul 1 al aceluiași an, s-a redus corespunzător și numărul instituțiilor de credit pentru care Fondul ar putea acoperi plata compensațiilor în cazul producerii de falimente.

Anexa 1

Lista instituțiilor de credit participante la schema de garantare a depozitelor la 31 decembrie 2006

Nr. crt.	Denumirea băncii
I. Bănci – persoane juridice române	
1.	Banca Comercială Română S.A.
2.	RAIFFEISEN BANK S.A.
3.	BRD – Groupe Société Générale S.A.
4.	Banca pentru Mică Industrie și Liberă Inițiativă – MINDBANK S.A.
5.	Banca Comercială HVB Țiriac S.A.
6.	Bancpost S.A.
7.	Banca de Export-Import a României EXIMBANK S.A.
8.	Banca Românească S.A. Membră a Grupului National Bank of Greece
9.	FINANSBANK (ROMÂNIA) S.A.
10.	Banca Transilvania S.A.
11.	ROMEXTERRA Bank S.A.
12.	ALPHA BANK ROMANIA S.A.
13.	PIRAEUS BANK ROMANIA S.A.
14.	ABN AMRO Bank (România) S.A.
15.	OTP BANK ROMANIA S.A.
16.	Citibank România S.A.
17.	BANCA COMERCIALĂ SANPAOLO IMI BANK ROMANIA S.A.
18.	Emporiki Bank – România S.A.
19.	LIBRA BANK S.A.
20.	Banca C.R. Firenze România S.A.
21.	UniCredit România S.A.
22.	ROMANIAN INTERNATIONAL BANK S.A.
23.	EGNATIA BANK (ROMÂNIA) S.A.
24.	Banca Comercială CARPATICA S.A.
25.	BANK LEUMI ROMÂNIA S.A.
26.	VOLKSBANK ROMÂNIA S.A.
27.	ProCredit Bank S.A.
28.	Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A.
29.	PORSCHE BANK ROMANIA S.A.
30.	Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. S.A.
31.	HVB BANCA PENTRU LOCUINȚE S.A.

II. Sucursale ale băncilor străine

1. Anglo-Romanian Bank Limited Anglia, Londra – Sucursala București
2. Blom Bank Egypt S.A.E. Egypt Sucursala România
3. ING Bank N.V., Amsterdam – Sucursala București
4. Banca Italo-Romena SpA, Italia, Treviso – Sucursala București
5. GarantiBank International N.V. – Sucursala România
6. Banca di Roma SpA Italia – Sucursala București

III. Cooperative de credit – Case centrale

1. CREDITCOOP – Casa Centrală

Anexa 2

Lista depozitelor negarantate

1. Depozite plasate de către persoanele aflate în relații speciale cu instituția de credit, respectiv: administratorii, inclusiv conducătorii, directorii, cenzorii, auditorii independenți, acționarii semnificativi, deponenții cu statut similar în cadrul altor societăți din același grup, familiile persoanelor fizice de mai sus – soții, precum și rudele și afinii de gradul întâi, persoanele terțe care acționează în numele deponenților menționați, precum și societățile din același grup.
2. Depozite ale persoanelor fizice și juridice, inclusiv entități fără personalitate juridică care au obținut, pe bază individuală, rate de dobândă și concesiile financiare care au contribuit la agravarea situației financiare a instituției de credit.
3. Depozite ale instituțiilor de credit, inclusiv cele provenind din fondurile proprii ale acestora, cu excepția depozitelor instituțiilor de credit în faliment.
4. Depozite ale instituțiilor financiare.
5. Depozite ale societăților de asigurare-reasigurare, inclusiv intermediarii în asigurări.
6. Depozite ale organismelor de plasament colectiv, precum fonduri mutuale, societăți de investiții.
7. Depozite ale fondurilor de pensii.
8. Depozite ale autorităților publice centrale și locale.
9. Depozite ale regiilor autonome, companiilor naționale, societăților naționale, societăților comerciale, altele decât microîntreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii.
10. Depozite nenominative.
11. Datorii de natură obligatară, precum și obligații care izvorăsc din acceptate proprii și bilete la ordin emise de instituția de credit.
12. Depozite rezultate din tranzacții pentru care au fost pronunțate hotărâri judecătorești definitive de condamnare pentru infracțiunea de spălare de bani.

Note metodologice

- [1] Economisirea la nivel național este determinată ca diferență între PIB și consumul final total.
- [2] Cu alte cuvinte, $\alpha' > 0$. Cum $\alpha = S_Y'$, rezultă că $\alpha' = S_Y'' > 0$, ceea ce înseamnă că funcția economisii este o curbă crescătoare și concavă. Evident, din definiția lui α rezultă că $0 < \alpha < 1$. Pe baza celor menționate în text, dacă notăm cu $\bar{Y}$ un prag al venitului curent sub care și peste care înclinația marginală spre economisire crește, atunci curba α poate arăta ca în figura de mai jos:

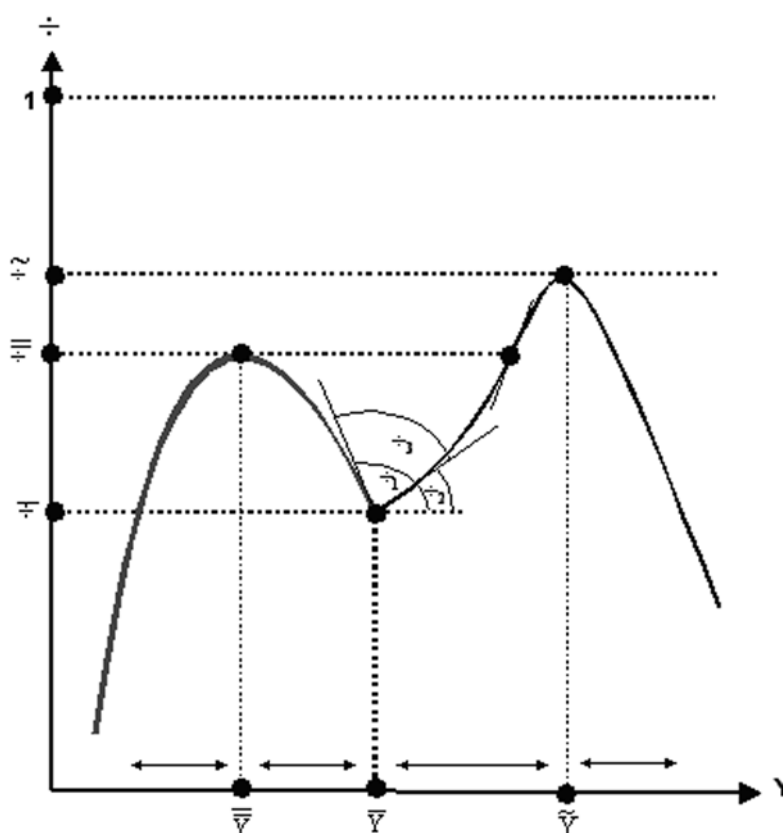

Figura 2

- [3] Contribuția procentuală a factorilor la creșterea unui agregat format din „n” factori s-a determinat după relația:

$$k_i = \frac{I_i \cdot y_0^i}{I}$$

unde: k_i reprezintă contribuția procentuală a factorului „i” la creșterea totală a agregatului,

I_i – indicele de variație a factorului „i”,

I – indicele de variație a agregatului în cauză,

y_0^i – ponderea factorului „i” în total agregat în momentul de referință ($t=0$).

Evident,

$$\sum_{i=1}^n k_i = 1$$

(sau 100, dacă exprimarea este în procente).

- [4] Depozitul mediu bancar a fost determinat prin raportarea valorii nominale/reale a depozitelor bancare totale/garantate, la numărul de titulari de depozite (fie pe total număr de titulari, fie separat, pe persoane fizice, respectiv persoane juridice).
- [5] Gradul de omogenitate/eterogenitate se poate studia cu ajutorul *coeficientului informațional Onicescu (sau coeficientul Herfindahl)*, notat cu θ și calculat astfel:

$$\theta = \sqrt{\sum_{i=1}^n \alpha_i^2}.$$

Acest coeficient ia valori între $1/\sqrt{n}$ și 1, valoarea $1/\sqrt{n}$ fiind luată atunci când toate direcțiile sunt în mod egal reprezentate (într-adevăr, dacă

$$\alpha_1 = \alpha_2 = \dots = \alpha_n = \frac{1}{n} \rightarrow \alpha_1^2 = \alpha_2^2 = \dots = \alpha_n^2 = \frac{1}{n^2} \rightarrow \sum \alpha_i^2 = \frac{n}{n^2} = \frac{1}{n} \rightarrow \sqrt{\sum \alpha_i^2} = \frac{1}{\sqrt{n}},$$

iar valoarea 1 fiind luată atunci când doar una dintre direcții (de ex., direcția α_j) „consumă” întregul spectru de distribuție, celelalte direcții nefiind reprezentate, adică $\alpha_i = 0$ pentru $(\forall) i \neq j$ (într-adevăr, în acest caz,

$$\sqrt{\sum \alpha_i^2} = \sqrt{\alpha_j^2} = \sqrt{1} = 1).$$

Prin urmare, cu cât coeficientul Onicescu este mai mic, cu atât gradul de omogenizare a agregatului analizat este mai mare, și invers. În dinamică, o micșorare a coeficientului Onicescu va indica o creștere a gradului de omogenizare (diversificare) a agregatului, iar o creștere a acestui coeficient va indica o creștere a gradului de eterogenizare (concentrare) a agregatului.

- [6] Valoarea normalizată (aducerea valorii numerice în intervalul $[0,1]$) se determină după următoarea formulă:

$$\theta_N = \frac{\theta_c - \theta_m}{\theta_M - \theta_m},$$

unde: θ_N este valoarea numerică normalizată;

θ_c – valoarea calculată;

θ_m – valoarea minimă;

θ_M este valoarea maximă.

- [7] Reamintim conceptul de mărime marginală: variația unui fenomen, antrenată de variația cu o unitate a unui alt fenomen, corelat cu primul fie în mod structural, fie în mod funcțional, fie în mod chiar cauzal. Mărima marginală se poate determina atât în varianta discretă

$$m_d = \frac{\Delta F_1}{\Delta F_2},$$

cât și în varianta continuă

$$m_c = \frac{\partial F_1}{\partial F_2}.$$

- [8] Reamintim că elasticitatea unui fenomen măsoară reactivitatea procentuală a acestuia, în raport cu variația procentuală a unui alt fenomen (cauzal, condițional, structural sau funcțional, după caz), spre deosebire de mărimile marginale care măsoară reactivitatea absolută. Din punct de vedere formal, elasticitatea (ϵ) unui fenomen F care depinde (în orice mod, sau este prezumat a depinde în orice mod) de un fenomen, x , adică avem:

$$F = F(x),$$

poate fi scrisă, în varianta discretă, respectiv în varianta continuă astfel:

$$\epsilon_d = \frac{R_F}{R_x},$$

unde cu R_i s-a notat rata de variație a fenomenului „ i ”, respectiv

$$\epsilon_c = \frac{\partial F}{\partial x} \cdot \frac{x}{F}.$$